

Aika 24.11.2022 klo 17:00 - 19:08

Paikka Virastotalo Koskelo, II-kerros Koskelosali, Kenraalintie 12, Jämsänkoski

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 153	Työjärjestyksen hyväksyminen	3
§ 154	Elinvoimatoimialan katsaus	4
§ 155	Haja-asutusalueen jätteenkuljetusurakka (UA 2), option käyttäminen	5
§ 156	Jämsän kaupungin ympäristöohjelma	6
§ 157	Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 1.11.2022 (dnro 2422/03.04.04.16/2022) / Elinvoimalautakunnan päätöksestä 22.9.2022 § 124 tehty valitus / As Oy Tasalatva	32
§ 158	Maanvuokrasopimus, Telia Towers Finland Oy - määräala kiinteistöstä 182-420-12-23 KUKKULA	37
§ 159	Maanvuokrasopimus, Jämsän Vanhaintuki ry - tontti 182-1-3-6	38
§ 160	Aloite Linnasenvuoren alueen suojelemiseksi - Suomen Luonnonsuojeluliitto Jämsän seutu ry.	39
§ 161	Palveluverkkoselvitys / leikkipaikkojen lakkauttaminen	43
§ 162	Länsi-Himoksen kiertoliittymän liikenteenohjaussuunnitelma	45
§ 163	Viranhaltijoiden päätökset	46
§ 164	Tilaisuudet ja tiedoksi merkittävät asiat	48
§ 165	Päijänrannan asemakaavan muutos ja rakennuskiellon asettaminen	49

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	El Sayed Seija Kyrö Mika Rinnekangas Heikki Laitinen Mikko Jussila Sari Pärnäjärvi Leena Koskinen Markos Salminen Ilkka Koponen Tuula	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen varajäsen	Laaksosen varajäsen
Poissa	Laaksonen Erja		
Muu	Mennala Anssi Isotalo Miro Juurinen Anna-Liisa Montonen Airi Taipale Teijo	kaupunginhallituksen edustaja nuorisovaltuuston edustaja esittelijä pöytäkirjanpitäjä maankäyttöinsinööri	

Käsitellyt asiat

153 - 165

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Seija El Sayed
puheenjohtajaAiri Montonen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan sähköinen tarkastaminen

Jämsä 28.11.2022

Mika Kyrö
pöytäkirjantarkastajaIlkka Salminen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävillä kaupungin verkkosivuilla www.jamsa.fi 29.11.2022 alkaen.

Työjärjestyksen hyväksyminen

Elvoi 24.11.2022 § 153

Jämsän kaupungin hallintosääntö:

- § 147 Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.
- § 148 Toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai puheenjohtajan ehdotuksesta ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Hyväksyttiin käsittelyyn lisäasiana "Päijänrannan asemakaavan muutos ja rakennuskiellon asettaminen" .

Elinvoimatoimialan katsaus

Elvoi 24.11.2022 § 154

Elinvoimajohtaja ja muut valmistelevat viranhaltijat tiedottavat elinvoimalautakunnalle ajankohtaisista asioista.

Toimivalta, johon päätös perustuu
Hallintosääntö § 26: Lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat johtavat ja kehittävät alaistaan toimialaa ja vastaavat palvelujen tuloksellisesta ja tehokkaasta järjestämisestä. Lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta merkitsee tiedoksi elinvoimatoimialan katsauksen ajankohtaisiin asioihin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Haja-asutusalueen jätteenkuljetusurakka (UA 2), option käyttäminen

Elvoi 24.11.2022 § 155
348/02.08.00/2021

Valmistelija: ympäristöinsinööri Jonna Yli-Karjanmaa p. 040 828 3856

Jämsän kaupungin elinvoimatoimi on tehnyt sopimuksen haja-asutusalueen aluekeräyspisteiden jätteenkuljetusurakasta 2021 urakka-alueelle 2 (Halli ja Länkipohja) ajalle 1.6.2021-31.5.2023. Sopimus voidaan uudistaa (optio) 1.6.2023– 31.5.2024. Tilaaja päättää option käytöstä ja on pyytänyt tähän urakoitsijan suostumuksen. Urakoitsija, Erkki Salminen Oy, on ilmaissut suostumuksensa optiovuodelle.

Optiovuoden käyttö ylittää indeksikorotusten myötä kansallisen kynnysarvon palvelun hankintaan. Urakkamuoto on yksikköhintaurakka. Hinnat on sidottu kuorma-autoliikenteen kustannusindeksiin. Suoritteisiin tehdään seuraava korotus 1.6.2023 ja hintoja vertaillaan maaliskuun 2023 pistelukuun. Edellinen kustannustason nousu 1.6.2022 alkaviin suoritteisiin oli 14,0 prosenttia.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosäntö 26 §, kohta 3

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta päättää hyväksyä option käyttämisen haja-asutusalueen jätteenkuljetusurakkaan 2021 (UA2)

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jämsän kaupungin ympäristöohjelma

Elvoi 24.11.2022 § 156
939/02.05.02/2022

Valmistelija: elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, p. 040 747 7736

Ympäristön vaaliminen ja ilmastonmuutoksen hillintä ovat nousseet yhä keskeisempään osaan yhteiskunnallisessa kehittämisessä. Tulevaisuudessa hämmöittävä materiaalikriisi, luontokato ja luonnon monimuotoisuuden heikentyminen edellyttävät taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön näkökulmasta kestäviä päätöksiä ja toimenpiteitä. Jämsän kaupungin voimassa olevan strategian tavoitteena on, että Jämsän kaupungilla on ympäristöohjelma ja että kaupunki on sitoutunut ympäristötekoihin.

Valmisteluprosessi

Ympäristöohjelma on laadittu Keski-Suomen liiton myöntämällä AKKE-rahoituksella. Ympäristöohjelman laatijaksi valikoitui tarjouskilpailun perusteella Ramboll Finland Oyj. Ympäristöohjelma laadittiin yhteistyössä Jämsän kaupunkiorganisaation, päättäjien, kaupungin keskeisten sidosryhmien kanssa. Ympäristöohjelma toteuttaa ja tukee Jämsän kaupungin sitoumuksia, kuten Keski-Suomen ilmasto-ohjelmaa, Hiilineutraali Suomi 2035 tavoitteita sekä EU 2050 pitkän aikavälin strategiaa ja Pariisin ilmastositoumusta.

Ympäristöohjelman laatimista edelsi ympäristökatselmuksen tekeminen, jossa selvitettiin alueen ympäristön nykytilanne, tehdyt toimenpiteet sekä merkittävimmät ympäristönäkökohdat hyödyntämällä julkisesti saatavilla olevaa aineistoa kuten tilastoja, alueella tehtyjä selvityksiä, ympäristö- ja ilmastositoumuksia sekä keskusteluja kaupunkiorganisaation edustajien kanssa.

Ympäristökatselmusta seurasi asiantuntijoiden valmisteleva ja koordinoima vuorovaikutteinen työpaja Jämsän elinvoimalautakunnan ja valvontajaoston jäsenille. Työpajassa määritettiin tarkemmin ympäristöohjelman taustalla vaikuttavia keskeisiä näkökulmia ja teemoja, joiden päälle ympäristöohjelma rakennettiin. Tämän jälkeen pidettiin toinen työpaja, missä keskusteltiin ympäristöohjelman konkreettisista tavoitteista, toimenpiteistä ja mittareista. Tilaisuuden jälkeen ympäristöohjelmaa työstettiin Jämsän kaupungin ja asiantuntijoiden välisenä yhteistyönä.

Ympäristöohjelmasta pidettiin kaikille jämsäläisille avoin esittelytilaisuus huhtikuussa 2022, jossa esiteltiin ympäristöohjelman alustavaa rakennetta ja toimenpiteitä. Tilaisuuden jälkeen ohjelmaluonnos asetettiin julkisesti

nähtäville ja kuntalaisilla oli mahdollisuus kommentoida kirjallisesti ohjelman rakennetta ja esitelyjä toimenpiteitä sekä esittää mahdollisia uusia toimenpiteitä ympäristöohjelmaan. Ympäristöohjelmastaan on pyydetty lausunnot sivistyslautakunnalta, sosiaali- ja terveyslautakunnalta, valvontajaostolta, Ateria ja puhtauspalvelut liikelaitoksen johtokunnalta, Jämsän vesi liikelaitoksen johtokunnalta, Jämsän Aluelämpö Oy:ltä, Koy Jämsänmäeltä, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradialta, Jämsän Kristilliseltä kansanopistolta sekä Jämsän kaupungin vaikuttamistoimielimiltä: nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta, vammaisneuvostolta ja elinvoimaneuvottelukunnalta. Kaikki saadut muistutukset ja lausunnot on käyty läpi ja huomioitu ohjelman viimeistelyssä.

Ohjelman sisällöstä ja rakenteesta

Ympäristöohjelman näkökulmiksi valikoituivat; ilmasto, vesistö ja luonnon monimuotoisuus. Näkökulmat ovat pysyviä. Tavoitteena ovat;

1. ympäristöystävällinen ja viihtyisä elinympäristö
2. ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta
3. kestävä luonnon ympäristö.

Tavoitteet ovat melko pysyviä (5-10) vuotta ja näitä tarkastellaan kymmenen pysyvän teeman kautta, joiden alla on vaihtuvia toimenpiteitä.

Ympäristöohjelman näkökulmien ja tavoitteiden alle asemoituvia teemoja ja konkreettisia toimenpiteitä on kartoitettu mm. tieteellisistä julkaisuista, valmiista ilmasto- ja ympäristöpoliittisista ohjelmista sekä projektin työpajoissa, keskusteluissa ja muissa vuorovaikutustilaisuuksissa. Niitä on täydennetty asiantuntija-arvioin ja tarkennettu Jämsään sopiviksi.

Teemoista osa on yhteneväisiä mm. Keski-Suomen ilmasto-ohjelman 2030 kanssa. Toimenpiteet on jaoteltu teemoittain siten että niiden toteuttaja- ja vastuutahot voidaan määritellä kaupunkikonsernin sisällä yksittäisten yksiköiden, henkilöiden tai kaupunkiorganisaation ulkopuolisten tahojen kanssa yhteistyössä tehtäviin toimenpiteisiin. Ympäristötoimenpiteiden pääpainopiste on konkreettisissa toimenpiteissä, joihin Jämsän kaupunkikonserni voi vaikuttaa.

Ympäristöohjelmassa asetetut tavoitteet ja näkökulmat tulevat heijastumaan Jämsän kaupungin toimintaan tulevana vuosikymmeninä. Ympäristöohjelma on koko Jämsän kaupunkikonsernin ja siinä on huomioitu vaikutusmahdollisuudet asukkaiden ympäristötoimiin. Ohjelmassa on huomioitu mm. ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja varautuminen, kiertotalous, kestävä kehitys sekä ympäristöarvojen tähdentäminen. Ympäristöohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä on huomioitu alueen todellinen ympäristön tila, kaupungin toimintakulttuuri sekä alueen ominaispiirteet. Asetetuilla tavoitteilla pyritään vaalimaan Jämsän kaupungin luontoarvoja ja -alueita sekä kehittämään kaupungin elinvoimaisuutta kestävästi. Tavoitteiden saavuttamisessa korostuvat

ympäristöohjelman taustalla vaikuttavat ilmaston, vesistöjen ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmat.

Saadut muistutukset ja vastineet

Muistutus 1.

Ohjelman suurin heikkous on se, että se valmistuu vasta sen jälkeen, kun kaupunginhallitus on jo hyväksynyt metsäsuunnitelman. Ympäristöohjelman ja metsäsuunnitelman pitäisi olla sovitettu yhteen ja metsäsuunnitelman pitäisi olla alisteinen ympäristösuunnitelmalle. Ympäristöohjelmassa puhutaan luonnon monimuotoisuudesta ja sen merkityksestä mutta tärkeästä metsäohjelmasta tämä puuttuu. Toivottavasti ympäristöohjelmaa kuitenkin käytetään metsäsuunnitelman sovellettaessa.

Vastaus: Muistutus koskee metsäsuunnitelmaa. Ympäristöohjelman toimenpiteissä esitetty metsäsuunnitelman päivytystarpeen selvittäminen.

Ympäristöohjelmaan on turhaan kirjattu lakisääteisiä asioita tavoitteiksi.

Vastaus: Ympäristöohjelmaan ei ole kirjattu suoraan lakisääteisiä tavoitteita. Ohjelman toimenpiteet on kirjattu siten, etteivät vastaa suoraan laista tulevia velvoitteita.

Ohjelmasta puuttuu oleellinen teema: varautuminen ja ennakointi.

Vastaus: Varautuminen ja ennakointi on poikkileikkaava teema. Varautumiseen ja ennakointiin liittyviä toimenpiteitä on sisällytetty mm. viheralueohjelman, hankintakriteerien toimenpiteisiin.

Muistutus 2.

1. Johdanto:

Ohjelman laatimisen hetkellä operatiivisesta toiminnasta ei tunnistettu suoria liityntärajapintoja luonnonmonimuotoisuuden näkökulmaan, mutta tavoitteena on saada se myös huomioitua paremmin ympäristöohjelman avulla. ”

Kiertotalous ja energia kyllä liittyvät oleellisesti luonnon monimuotoisuuteen, koska kumpikin laajoina käsitteinä kuluttavat tai säästävät resursseja. Esimerkiksi sillä on merkitystä, kuinka kaupungin sähkö ja lämpö tuotetaan ylipäänsä tai kaupungin omissa kiinteistöissä. On tunnistettava, että energiantuotanto on syvästi kytköksissä myös luonnon

monimuotoisuuden näkökulmaan, koska tietyt energiamuodot kuluttavat erityisesti resursseja, jotka kiihdyttävät luontokatoa, esimerkiksi metsiä, jotka ovat aivan suoraan yhteydessä luonnon monimuotoisuuteen. Toisaalta hiilidioksidipäästöjä tuottavat energiamuodot kiihdyttävät ilmastonmuutosta, jolla on myös epäsuora yhteys luontokatoon.

Vastaus: Kytköksiä on löydettävissä, mutta niitä ei ole nykyisessä toiminnassa raportoitu. Päivitetty ohjelmaan tarkennus tämän osalta.

Toisaalta kiertotalouden avulla voidaan hillitä luontokatoa käyttämällä resurssiviisaasti resursseja uudelleen. Jämsässä tähän on erinomaiset mahdollisuudet, kun kaupungissa on kiertotaloustoimintaa. Ohjelmassa voisi vielä miettiä kuinka synergiaetuja voidaan vahvistaa kaupungin energiantuotannon ja kiertotalousyrittämisen välillä?

Vastaus: Ympäristöohjelmassa on viitattu, että uudistuvan teollisuuden master planissa otettavan huomioon ympäristönäkökulmat. Kyseessä ei ole ympäristöohjelman tasoinen toimenpide.

On myös varauduttava siihen, että jossain vaiheessa metsiä ei ehkä enää pidetä uusiutuvana energiamuotona ja monia metsänkäyttöön liittyviä asioita on ajateltava uudelleen hiilenkierron näkökulmasta. Hiilimarkkinat saattavat vaikuttaa metsien käyttöön myös hiilinieluista maksettavien korvausten kautta (mainittu ohjelmassa) tai siten jos metsänkäyttö tulee päästökaupan piiriin.

Vastaus: Erillinen metsäsuunnitelma ottaa kantaa tähän asiaan. Ympäristöohjelman toimenpiteissä esitetty metsäsuunnitelman päivitystarpeen selvittäminen.

2. Tavoitteet:

”Ympäristöystävällinen ja viihtyisä elinympäristö tavoitteen toteutumista edistetään vaikuttamalla alueen viihtyisyyteen, elinvoimaisuuteen ja kaupunkiympäristöön kestäväällä tavalla huomioiden kaupungin toimintaan liittyvät ilmasto- ja vesistövaikutukset sekä luonnon monimuotoisuuden.”

”Ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta tavoitteella vaikutetaan konkreettisesti kaupunkiorganisaation toimintaan vähentämällä kaupungin toiminnasta aiheutuvaa ja seuraavaa ilmatorasitetta, vesistöjen kuormitusta sekä luontokatoa.”

”Kestävä luontoympäristö tavoite nojaa kaupungin kehittämiseen luonnon voimavarojen asettamissa rajoissa. Tavoitteen toteuttamisella vältetään liiallisen rasituksen aiheuttaminen Jämsän luontoympäristölle...”

Liitteessä, jossa toimenpiteet: *”Laaditaan suunnitelma metsien kestävästä käytöstä, jossa määritellään myös mahdolliset suojelutavoitteet mm. ei avohakkuita, pesintäaikojen huomioinen, ulkoilureitit, luonnonsuojelualueet, monimuotoinen puusto, hiilinielualueiden lisääminen”*

On valitettavasti todella kestävätilanne, että kaupungin metsäsuunnitelma on hyvin vahvasti ristiriidassa ympäristöohjelman tavoitteiden kanssa. Mitä tarkoittaa, että ”laaditaan suunnitelma metsien kestävästä käytöstä, jossa määritellään myös mahdolliset suojelutavoitteet”? Miksi sana mahdolliset? Ohjelmassa täytyy olla selkeät ja jämäkät tavoitteet. Onko tämä suunnitelma metsien kestävästä käytöstä osa metsäsuunnitelmaa? Miksi tästä kohdasta on poistettu lause, jossa sanotaan, että metsäsuunnitelmaa korjataan tarvittaessa, jos tavoitteet eivät täyty? Kyllä nyt täytyisi todellakin selkeyttää metsäsuunnitelman ja ympäristöohjelman suhde, se ei voi jäädä tällä tavalla roikkumaan, siihen täytyy pystyä ottamaan ympäristöohjelmassa kantaa.

Vastaus: Ristiriitaisia kohtia poistetty. Ympäristöohjelman toimenpiteissä esitetty metsäsuunnitelman päivitystarpeen selvittäminen.

Ympäristöohjelma ei valitettavasti ole uskottava, kun se jättää noin keskeisen kohdan epämääräiseksi. Metsien käyttö vaikuttaa oleellisesti sekä ilmastonäkökulmaan että monimuotoisuusnäkökulmaan -siihen on otettava kantaa selkeästi. Metsäsuunnitelman tulee olla alisteinen ympäristöohjelmalle tai ympäristöohjelman metsäkohta todella menettää uskottavuutensa. Joka tapauksessa täytyy selkeästi määritellä mikä on ympäristöohjelman ja metsäsuunnitelman suhde.

Vastaus: Ympäristöohjelmassa on esitetty metsäsuunnitelman päivitystarpeen selvittäminen.

Hallitus on myös valmistelemassa lakia, jossa ilmasto-ohjelma tulisi pakolliseksi kaikille kunnille. Tämän täytyy näkyä kaikista ilmeisimmissä teoissa, kuten metsän käytössä. Ei voi olla niin, että on ympäristöohjelma, joka painottaa ilmastoasioita yhtenä kolmesta keskeisestä näkökulmasta, mutta alisuoriutuu ja väistää metsien käytön artikuloinnin ja määrittämisen tällä tavalla, varsinkin kun on tiedossa, että kaupungilla on uusi metsäsuunnitelma seuraavalle kymmenelle vuodelle. Metsien käyttö vaikuttaa todella moneen ympäristöohjelman kohtaan.

Miksi Jämsä ei halua esim. Hinku-kunnaksi? Miksi ei jo nyt laadittaisi ilmasto-ohjelmaa, jos kerran hiilineutraaliustavoitteet ovat niin isosti esillä

ympäristöohjelmassa ja sitoumuksia on jo nyt eri suuntiin Keski-Suomesta EU-tasolle asti?

Vastaus: Ympäristöohjelmassa on otettu ilmasto yhdeksi selkeästi osa-alueeksi, koska ympäristöteemat ja ilmastovaikutukset eivät ole toisistaan irrallisia asioita. Nykyisin on toimitettu Keski-Suomen ilmasto-ohjelman mukaisesti. Erillinen ilmasto-ohjelma laaditaan, mikäli ilmastolain täydennys sitä kunnilta edellyttää.

3. Ehdotus: Erinomainen Päijänne Biosfääriksi -hanke kannattaisi sisällyttää ehdottomasti tavoitteeksi ympäristöohjelmaan. Hanke ei millään tavalla rajoita esim. kunnan maankäyttöä tai elinkeinoelämää ja ei siis ole minkäänlainen suojeleohjelma, vaan antaa ainoastaan leveämmät hartiat kestävän kehityksen hankkeisiin ja niiden rahoituksen saamiseen tuomalla yhteen Päijänteen alueen kuntia ja Jyväskylän yliopiston. Tähän hankkeeseen mukaan lähteminen kirittäisi todella monia ympäristöohjelman tavoitteita ja olisi suorastaan hölmöä jättäytyä tällaisen mahdollisuuden ulkopuolelle. Biosfäärialue on myös matkailuvaltti.

Vastaus: Ei ole tällä hetkellä ajankohtainen Jämsälle. Tämän osalta on tehty erillinen päätös. Tarkastellaan tarvittaessa myöhemmin asiaa ympäristöohjelman päivitysten yhteydessä.

Muistutus 3.

Ympäristöohjelman liitteissä:

1. Ei tule hyväksyä tavoitetta sähköauton latauspisteestä jokaiselle kunnan kiinteistölle.
Peruste: Ympäristöohjelmasta on tulossa kunnan toimintaa velvoittava ohjelma. Toimenpidetaakka on turha, koska kunnalla saattaa olla useita käyttämättömiä tai purkukuntoisia/myynnissä olevia kiinteistöjä. Ohjelmassa olevan tavoitteen sanamuotoa pitää muuttaa niin ettei velvoite koske yllä mainittuja kiinteistöjä.

Vastaus: Tarkennettu sanamuotoa. Ei ole tarkoitus lisätä kiinteistöille, joilla ei ole käyttöä tai käyttö hyvin vähäistä.

2. Lakisääteiset kunnan velvoitteet ei tule olla ympäristöohjelman tavoitteissa.
Peruste: viranomaisvelvoitteet, kunnan lakisääteiset määräykset, EU direktiivien vaatimuksien täyttäminen jne. Ne pitää joka tapauksessa tehdä ilman ympäristöohjelmaakin viranhaltijatyönä.

Vastaus: Ympäristöohjelmaan ei ole kirjattu suoraan lakisääteisiä tavoitteita. Ohjelman toimenpiteet on kirjattu siten, etteivät vastaa suoraan laista tulevia velvoitteita.

3. Laaditaan suunnitelma metsien kestävästä käytöstä, jossa määritellään myös mahdolliset suojelutavoitteet mm. ei avohakkuita, pesintäaikojen huomioinen, ulkoilureitit, luonnonsuojelualueet, monimuotoinen puusto, hiilinielualueiden lisääminen Kysymys: Mikä aikataulu on tälle suunnitelmalle? Keskeytetäänkö metsäsuunnitelma 2021–2031 toimenpideohjelmat siihen asti, kunnes tämä suunnitelma on laadittu?

Vastaus: Ristiriitaisia kohtia poistetty. Ympäristöohjelman toimenpiteissä esitetty metsäsuunnitelman päivytystarpeen selvittäminen.

4. Tekstistä poimittu ote: *Jämsä on sitoutunut Keski-Suomen ilmasto-ohjelmaan, jonka tavoitteena on kasvihuonekaasujen päästövähennys 40 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.* Kysymys: Mikä on ollut Jämsän vuoden 2005 taso? Miksi sitä ei mainita, mistä lähdetään liikkeelle? Tämä on kuitenkin varmaan selvitetty tämän ohjelman yhteydessä? Ja jos ei ole niin miksei, koska tähän ohjelmaan on sitouduttu? Mitkä ovat kohdistetut konkreettiset toimenpiteet olleet ja tulossa olevat, jotta 40 % päästövähennyttavoitteet saavutetaan v. 3020 mennessä? Nämä olisi hyvä listata erikseen Jämsän kaupungin ympäristöohjelmaan.

Vastaukset: Jämsän 2005 kasvihuonekaasujen taso näkyy mm. paastot.hiilineutraalisuomi.fi sivustolla. Hinkulaskelman mukaan ne ovat olleet 190.4 ktonnia sejä kasvihuonekaasuinventaarion mukaan 870.9 ktCO₂e.

Päästövähennykset muodostuvat yksittäisistä toimenpiteistä. Paljon viestinnällisiä ja ohjaavia toimenpiteitä, joille ei voi suoraa päästövähennystä esittää.

Muistutus 4.

1. NYKYTILAN ARVIOINTI PUUTTUU. Hyvä ympäristöohjelma lähtee konkreettisesta ympäristön tämänhetkisen tilan kartoituksesta. Sitä tässä ei ole tehty. Puhutaan liian paljon yleisellä tasolla.

Vastaus: Kyseessä on poliittinen ohjelma eikä nykytilanneselvitys, joten nykytilanteen arviointia ei ole esitetty.

2. KUKA TEKEE MITÄ. Konkreettiset toimenpiteet huutavat pääosin puuttumisestaan, tai kaupungin toinen ohjelma on tehnyt ympäristöohjelman tavoitteet mahdottomiksi.

Vastaus: Konkreettiset toimenpiteet ovat liitteessä. Niiden toteutumista on tarkoitus seurata vuosittain taloussuunnitteluprosessin yhteydessä. Ohjelmassa esitetään teemoittain koordinaattorit ja vastuutahot.

Otetaanpa esimerkiksi Ympäristöohjelman osuus Ympäristövastuullinen toiminta ja Teema: Metsät ja muut luontoalueet. Koordinaattorit:

Tästä kohdasta voi vertailemalla metsäohjelman huomata, että ympäristöohjelma ja sen esittämä metsien kestävä käyttö ja toisaalta tehty metsäsuunnitelma ovat lähes täydellisessä ristiriidassa keskenään. Jämsän metsäohjelma päinvastoin käsittää runsaasti aukkohakkuita ja hakkuita yleensä, koska suunnitelma on tehty etupäässä talousnäkökulmasta. Kymmenen vuoden aikana hakkuutuotot olisivat reilut neljä miljoonaa. Miten toteutuu metsien monimuotoisuus, hiilinielun lisääminen, matkailua palvelevat ulkoilureitit, suojelualueet ym.? Metsäsuunnitelma ja mm. Himos-Jämsä matkailustrategia ovat myös ristiriitaisia keskenään. Miten runsaasti aukkohakattuihin metsiin sopii Luontomatkailun Paratiisi - tavoite? – Ympäristöohjelman tavoitteet tässä kohden ovat hyvät ja tavoiteltavat, ne olisi pitänyt kirjata metsäohjelmaan! Ikävä kyllä ohjelmat ja suunnitelmat ja strategiat on kaikki tehty erillisinä töinä.

Huom. Soiden ennallistaminen on ympäristöohjelmassa konkreettinen ja hyvä tavoite. Toivon tavoitteen toteutumista edes kokeilumielessä ja esimerkkisuolla!

Vastaus: Ristiriitaisia kohtia on poistettu. Ympäristöohjelman toimenpiteissä esitetty metsäsuunnitelman päivitystarpeen selvittäminen.

*Ympäristöohjelma, Tavoite: Ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta
Teema: Metsät ja muut luontoalueet Koordinaattorit: Toimenpiteet: -
Laaditaan suunnitelma metsien kestävästä käytöstä, jossa määritellään myös mahdolliset suojelutavoitteet mm. ei avohakkuita, pesintäaikojen huomioon, ulkoilureitit, luonnonsuojelualueet, monimuotoinen puusto, hiilinielun lisääminen - Laaditaan suunnitelma soiden ennallistamiseksi.*

Mutta kenen tehtäväksi jatko eli ohjelman täytäntöönpano jää? Ohjelma nimeää toteuttajiksi useita eri toimialojen ”koordinaattoreita”. Epäillä uskaltaa, onko tällainen vastuuttaminen hyvä ja käytännöllinen, ja johtaako kokonaisuutena yhteiseen hyvään?

Vastaus: Ympäristöteemat jakautuvat useille vastuutahoille, joten tarvitaan useita koordinaattoreita. Ympäristöohjelmassa esitetään teemoittain koordinaattorit ja vastuutahot. Ohjelman toimeenpanoon otetaan kantaa ohjelman hyväksymispäätöksen yhteydessä.

3. Ympäristökasvatus on hyvä tavoite lisätä ympäristötietoisuutta. Sitä tulisi tarjota niin lapsille kouluissa ja päiväkodeissa kuin päättäjille. Avointa korkeakoulukursseja päättäjille. Tieto voi muuttaa asenteitakin!

Vastaus: Kiitos uudesta toimenpide-ehdotuksesta. Lisätään toimenpidelistaan, jonka pohjalta ympäristöohjelmaa ja sen toimenpiteitä päivitetään.

4. Vesistö-osuuteen ilman muuta tavoitteeksi osallistua PÄIJÄNNE-biosfääri-hankkeeseen, koska Jämsä on yksi upean suurjärven rantakunnista. Näin saataisiin Jämsää maailmanlaajuiseen tunnettuuteen Unescon kestävä kehityksen alueena. Tähän saakka Jämsä on torjunut osallistumisen, nyt on korkea aika mennä mukaan. Jyväskylän yliopisto valmistelee hakemusta täksi syksyksi. (Mm. tänään 9.6. on avoin verkkokeskustelu hankkeesta.)

Vastaus: Ei ole tällä hetkellä ajankohtainen Jämsälle. Tämän osalta on tehty erillinen päätös. Tarkastellaan tarvittaessa myöhemmin asiaa ympäristöohjelman päivitysten yhteydessä.

5. Turvataan Jämsän suositun uimapaikan Särkijärven laatu virkistyskäytössä tarpeen mukaisilla niitoilla sekä tehdyn selvityksen antamilla ohjeilla, mm. leveämmillä suojavyöhykkeillä.

Vastaus: Lisätään toimenpidelistaan, jonka pohjalta ympäristöohjelmaa ja sen toimenpiteitä päivitetään.

6. Turvataan asukkaille oikeasti viihtyisä ympäristö ja lähiluonto, jätetään taajamametsät rauhaan!

Vastaus: Lisätään toimenpidelistaan, jonka pohjalta ympäristöohjelmaa ja sen toimenpiteitä päivitetään.

7. Lähiruoka, luomuruoka, metsän antimet marjat, sienet, villiyritit kunniaan!

Vastaus: Suositaan mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa.

8. Kehitetään vapaaehtoisvoimin systeemi, jolla torjutaan vieraslajit, vieraskasvit ja kotilot, espanjan siruetanat, joita Jämsässä eräin osin esiintyy.

Vastaus: Lisätään toimenpidelistaan, jonka pohjalta ympäristöohjelmaa ja sen toimenpiteitä päivitetään.

9. Suojelualueita Jämsässä on vähän. Jämsänkosken Linnasenvuori? Suojelualueitten opasteet kuntoon, vierailijoiden kulku alueella niin, ettei suojeluarvot vaarannu. (Ryönit Jämsänkoski).

Vastaus: Lisätään toimenpidelistaan, jonka pohjalta ympäristöohjelmaa ja sen toimenpiteitä päivitetään. Toimenpiteisiin otettu mukaan selvitettäväksi FSC sertifikaatin käyttöön ottaminen metsien hoidossa.

Lausunto: Elinvoimaneuvottelukunta

1. Jämsän ympäristöohjelmaa tulee tarkastella ja terävöittää elinvoimaa vahvistavasta näkökulmasta. Ohjelman toimenpiteiden tulee mahdollistaa ja lisätä alueen kilpailukykyä. Mikäli toimitaan ohjelman tavoitteiden mukaisesti, vaikuttaako se esim. lupakäytäntöjen kevenemiseen tai verotukseen?

Vastaus: Ympäristöohjelmalla tavoitellaan ympäristöasioiden kehittymistä Jämsässä. Ympäristöohjelman toimenpiteissä on esitetty toimenpiteitä muun muassa sujuviin lupakäytänteisiin.

2. Ympäristöohjelman s. 13 taulukon: energia, toimenpiteisiin esitetään lisättäväksi: hiilinielujen lisääminen metsätalouden toimenpitein.

Vastaus: Lisätty toimenpiteisiin.

3. Ympäristöohjelman luonnoksen s. 13 taulukon: metsät ja muut luontoalueet tavoitteisiin esitetään seuraava muutosta:

- a) Metsien kestävästä käytöstä laaditaan suunnitelma, jossa huomioidaan luontoarvot, pesintäajat, ulkoilureitit, luonnonsuojelualueet ja muu luonnon monimuotoisuus.
- b) Metsien kestävä käytön osalta tulee huomioida, että avohakkuu on joissain tilanteissa välttämätön hoitotoimenpide.
- c) Laaditaan suunnitelma soiden ennallistamiseksi kestävä metsätalous ja hiilensidonta huomioiden.
- d) Soiden ennallistamista ei tehdä, mikäli alueella on saatu puusto kasvamaan.

Vastaus: Toimenpiteitä muutettu lausunto huomioiden.

4. Kiertotalous ja lähienergian tuottaminen tulee tuoda ohjelmassa painokkaammin esille.

Vastaus: Kiertotalous on omana teemanaan ympäristöohjelmassa. Uusia toimenpiteitä päivitetään ohjelmaan, kun nykyiset on toteutettu.

5. Ympäristöohjelmassa tulee selventää, onko kysymys Jämsän kaupunkiorganisaation, kaupunkikonsernin vai kaikkia Jämsässä vaikuttavia toimijoita koskevasta ohjelma-asiakirjasta.

Vastaus: Päivitetty ohjelmaan selkeytys tämän osalta.

6. Ohjelmaan sisältyvinä toimenpiteinä on mainittu mm. selvitysten ja suunnitelmien laatimista. Suunnitelmien toteuttamisen toimeenpano ja resursointi jää epäselväksi. Ohjelmaan kaivataan terävöittämistä, konkreettisten toimenpiteiden nimeämistä ja mitattavia tavoitteita.

Vastaus: Konkreettiset toimenpiteet ja koordinaattorit on esitetty liitteenä. Toimenpiteitä päivitetään, kun nykyiset toimenpiteet on toteutettu. Toimeenpanoon otetaan kantaa ohjelman hyväksymiskäsittelyn yhteydessä.

Jämsän Ympäristöohjelma yleisesti ottaen on oikean suuntainen ja helposti hyväksyttävissä oleva asiakirja kaupungin toiminnan kehyykseksi.

Lausunto: Gradia Jämsä

1. Jämsän ympäristöohjelman johdannossa maalailaan laaja-alaisesti varsin globaaleja asiakokonaisuuksia. Toivoisi tartuttavan johdannossa tiukemmin seutukuntaan ja tavallisen ihmisen tekemisen vaikutuksiin. Globaali maalailu ei oikein kosketa ketään.

Vastaus: Taustassa kuvattu tarkemmin Jämsää ja seutukuntaa.

2. Luku 2.1 Verrataan Jämsän väkimäärää ja päästöjen määrää Keski-Suomessa. Vertailuluvuksi voisi myös laittaa Jämsän BKT:n osuus Keski-Suomen BKT:stä. Tilastokeskuksen tilastoissa Jämsän ympäristökuormituksessa näkyy varmasti vielä Kaipolan tehtaan vaikutus.

Vastaus: BKT ei olennainen ympäristöohjelman kannalta.

3. Ympäristöohjelmaa olisi hyvä saada konkreettista. Mitä tulee tehdä. Ohjelman mukaan suunnitellaan ja laaditaan, mutta tehdäänkö jotain konkreettista. Jämsän asukkaat varmasti kaipaavat konkreettisia tekoja.

Vastaus: Toimenpidelistassa on ensimmäiset toimenpiteet, joilla ohjelmaa lähdetään toteuttamaan. Toimenpiteitä päivitetään vuosittain taloussuunnitteluprosessin yhteydessä.

4. Miten mitataan ympäristötekoja ja otetaanko ohjelmaan esimerkiksi hiilijalanjäljen mittaamista ja sen seuranta.

Vastaus: Kasvihuonekaasujen taso näkyy mm. paastot.hiilineutraalisuomi.fi sivustolla. Hinkulaskelman mukaan ne ovat olleet vuonna 2020 Jämsässä 127.8 ktCO₂e. Yhdeksi ohjelman mittareista esitetään kuntakohtaisten asukaskohtaisten kasvihuonekaasupäästöjen kehittymistä.

5. Tavoitteleeko Jämsä hiilineutraaliutta? Esim. Gradialla olemassa hiilineutraaliustavoite, samoin monella kunnalla ja myös valtiolla.

Vastaus: Hiilineutraaliustavoitteesta ei ole tehty päätöstä.

6. Kannattaisi kiinnittää jo tässä vaiheessa ympäristöteema yhdeksi hankinta- ja kilpailutusmittariksi.

Vastaus: Toimenpiteissä on ympäristöystävällisten hankintakriteerien määrittäminen.

7. Lähiruoka on pääsääntöisesti aina ympäristöystävällisintä.

Vastaus: Suositaan mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa.

8. Mikä on tilanne vihreän sähkön ja lämmön osalta. Ne on esimerkiksi Gradiassa jo toteutettu, miten Jämsän kaupungissa.

Vastaus: Jämsä on sitoutunut toimimaan kuntien energiatehokkuussopimuksen mukaisesti. Valtaosa Jämsän lämmöstä ja sähköstä tuotetaan uusiutuvalla energialla.

9. Jämsä haluaa olla kiertotalouteen profiloituva kaupunki. Se ei näy tässä ohjelmassa juuri ollenkaan.

Vastaus: Kiertotalous on omana teemanaan. Toimenpiteillä vaikutetaan asioihin, joihin Jämsän kaupunki pystyy vaikuttamaan.

10. Vastuita on jaettu useille päälliköille. Päälliköitä Jämsän kaupungilla tuntuu riittävän. Kuka tai mikä taho vastaa ympäristöohjelmasta kokonaisuudessa.

Vastaus: Kaupunginhallitus seuraa ohjelman päivittämistä ja kokonaisuutta.

11. Hyvin monimutkaisia prosessikaavioita. Ne eivät aukea kuin erityisasiantuntijoille. Onko se tietoinen tarkoitus.

Vastaus: Prosessikaavioilla on pyritty havainnollistamaan, että ympäristöohjelman päivittäminen tapahtuu systemaattisesti.

12. Vesistöjen suhteen voisi olla aiheellista mainita muutama merkittäviä järviä tai vesistöalueita. Päijänne on pääkaupunkiseudun raakavesivarasto.

Vastaus: Ei ole koettu tarpeelliseksi mainita ohjelmassa yksittäisiä vesistöjä.

13. Jäi hieman epäselväksi Jämsän ympäristöohjelman kohde: Kaupunkiorganisaatio, kaupunkilaiset ja kaupungissa toimivat organisaatiot vai mikä?

Vastaus: Ympäristöohjelma on Jämsän kaupunkikonsernin ohjelma. Ohjelmalla edistetään ympäristöasioiden edistymistä koko Jämsän alueella.

14. Epäselväksi jää kuinka eri näkökulmat huomioidaan toimenpiteissä, miten esim. ilmastonäkökulma konkretisoituu?

Vastaus: Kuvassa 3-1 on esitetty näkökulmien linkittyminen tavoitteisiin ja teemoihin sekä sitä kautta toimenpiteisiin.

15. Energiakriisistä johtuvien valtakunnallisten energiasäästötavoitteiden huomioiminen? Gradia on mukana energian säästökampanjassa. Yhteistyö sidosryhmien kanssa toisi vaikuttavuutta ja näkyvyyttä.

Vastaus: Energia-teeman alla on toimenpiteitä energiansäästöön liittyen. Jämsän kaupunki on mukana astetta alemmas kampanjassa ja sitoutunut kuntien energiatehokkuussopimukseen.

16. Sitoumus 2050- käyttö esim. ulkopuolelle viestimisessä toisi vaikuttavuutta ja näkyvyyttä. Jämsä voisi Jyväskylän tapaan tehdä

kattositoumuksen, jonka alle sidosryhmät tekee omansa. Esimerkiksi Gradia on liittymässä Jyväskylän kattositoumuksen alle.

Vastaus: Sitoumus 2050 liittymistä harkitaan jatkossa. Ehdotus otetaan huomioon, kun ympäristöohjelman toimenpiteitä päivitetään.

17. Ympäristökasvatus, -viestintä ja -koulutus teema pitää sisällään kaupungin järjestämän perusopetuksen, jatkokoulutuksen sekä yrityksille ja muille sidosryhmille järjestettävät koulutuspalvelut sekä kaupungin viestinnän. Jämsässä teeman alla tehtävien toimenpiteiden koordinoinnista vastaavat yhdessä perusopetuksen rehtori sekä matkailu- ja markkinointijohtaja. Tarkoittaako jatkokoulutus esim. Gradiaa? Yhteistyötä Gradian kanssa toivotaan.

Vastaus: Toivotaan ympäristöteeman yhteydessä yhteistyötä myös Gradian kanssa jatkossa. Ohjelman sanoitusta täydennetty.

Lausunto: Maankäyttöinsinööri Teijo Taipale

Jämsän kaupungin metsien rakenne ja nykytila huomioon ottaen esim. avohakkuiden kieltäminen tai soiden ennallistaminen eivät ole taloudellisesti tai sosiaalisesti tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä. Mitään metsien käsittely- tai hoitomuotoa ei tulisi rajata sallittujen toimenpiteiden ulkopuolelle. Terminologisesti pitäisin ”Suojelua” parempana ja laaja-alaisempana muotoiluna ”Tavoitteet metsien ja luontokohteiden monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja vahvistamiseksi”. Suojelu ei saa olla itseisarvo, jos monimuotoisuuden säilyttäminen voidaan varmistaa muilla tavoin. Jämsän kaupungin metsien osalta ekologisten, sosiaalisten ja taloudellisten arvojen/tavoitteiden yhteensovittaminen saavutetaan kokonaisvaltaisesti parhaiten siirtymällä metsienkäsittelyssä FSC-sertifioinnin piiriin.

Vastaus: Toimenpiteitä muutettu lausunto huomioiden.

Lausunto: Jämsän nuorisovaltuusto

1. Koimme huolestuttavaksi sen, ettei ympäristösuunnitelman luonnos sisältänyt konkreettisia toimenpiteitä tai toimintamalleja. Mielestämme ohjelman, jonka on tarkoitus tarjota ratkaisuja ongelmiin, ei tulisi tarjota ratkaisuksi uusien ohjelmien luomista. Yksi huolestamme oli, kuinka eri suunnitelmat, ohjelmat, strategiat yms. saadaan saman seurannan piiriin, jotta niitä voidaan valvoa ja kehittää ympäristön edun ja suunnitelman mukaisesti.

Vastaus: Ympäristöohjelma on poliittinen ohjelma, jossa on määritelty toimenpiteitä teemoittain eri koordinaattoreille, jotka vastaavat teeman toimenpiteiden täyttymisestä. Ohjelmaa päivitetään säännöllisesti taloussuunnitteluprosessin yhteydessä ja uusia toimenpiteitä asetetaan.

2. Suunnitelma käsittelee aihetta hyvin pintapuolisesti, eikä tarjoa varsinaisia työkaluja. Suunnitelmassa on mainittu, että teemoihin sisältyy erilaisia toimenpiteitä, mutta missään ei mainittu, mitä nämä toimenpiteet ovat. Teksti vaikutti sellaiselta, johon voisi törmätä koulun oppikirjan sivulla. Emme koe, että noin ontosta tekstistä saadaan aikaan riittävän tehokasta ja konkreettista toimintasuunnitelmaa näin akuuttiin kriisiin. Kokouksessamme nousi esiin ilmaisu diipadaapa. Se kuvaa suunnitelmaa hyvin.

Vastaus: Ympäristöohjelman toimenpiteet on esitetty liitteessä, koska ympäristöohjelma ohjaa kaupungin toimintaa pitkän aikaa. Tuolloin toimenpiteiden päivittäminen ei edellytä koko ohjelman päivittämistä.

3. Kohdassa 3.4 ilmaistaan, että resurssit huomioon ottaen voidaan muuttaa toimenpiteiden järjestystä ja aikatauluja. Tämä voidaan myös tulkita siten että resurssien puuttuminen ja/tai vaje olisi pätevä syy toimien viivästyttämiselle, rajuille muutoksille tai kokonaan poistamiselle. Pelkäämme, että näin sanoitettuna kohtaa 3.4 voidaan käyttää väärin siten, että se ei ole enää ympäristön edun mukaista.

Vastaus: Ympäristöohjelman toimenpiteitä on esitetty teemoittain 2-3 kappaletta, jotta kaupunkiorganisaatiolla on resurssit näiden toteuttamiseen. Toteutettujen toimenpiteiden tilalle päivitetään uudet. Kaupungin täytyy huomioida toiminnassaan taloudellisten ja henkilöresurssien riittävyys.

4. Luonnos esittelee myös nämä kaksi tavoitetta: Ympäristöystävällinen ja viihtyisä elinympäristö sekä kestävä luonnonympäristö, joihin peilaten haluamme huomauttaa, että Jämsän metsäsuunnitelma on vastuuton sen osalta, että edes suojele- tai muut historialliset merkittävät alueet eivät säästy hakkuilta; niin Synninlukon, Ryönien, Pukinvuoren ja Linnasenvuoren alueille on suunniteltu avohakkuita. Metsät kuitenkin ovat tärkeitä hiilinieluja ja viime vuosina Suomessa maankäyttösektorin hiilinielut ovat muuttuneet päästölähteiksi juurikin avohakkuiden ja luonnon monimuotoisuuden vähenemisen vuoksi.

Vastaus: Ristiriitaisia kohtia on poistettu. Ympäristöohjelman toimenpiteissä esitetty FSC sertifikaatin käyttöön ottaminen metsien hoidossa ja metsäsuunnitelman päivitystarpeen selvittäminen.

5. Kohdassa 2.3 sanotaan, että asukkaat, vaikuttajat, yritykset, koulutusorganisaatiot, päättäjät ja kaupungin henkilöstö osallistuvat omilla toimillaan Jämsän ympäristön parantamiseen, positiiviseen ilmastokehitykseen ja kestävä Jämsä-mielikuvan luomiseen. Onko kaupungin aikomuksena siis ohjata em. toimijoita toimimaan vastuullisesti, vai onko lause asetettu suunnitelmaan vain, jotta kaupunki voi säilyttää vastuuta vastuullisuudesta harteiltaan? Miten kaupunki aikoo saada kaikki mukaan?

Vastaus: Kaupunki ohjaa ympäristöohjelmalla omaa toimintaansa. Tavoitteena on toimenpiteillä osallistaa kaikkia sidosryhmiä mukaan ympäristötyöhön sekä viestiä aktiivisesti ympäristöasioista.

6. Miten taataan, ettei tavoitteiden "päivittäminen" tarkoita niiden lykkäämistä tai löyhentämistä esimerkiksi juuri resurssien vähäisyyden vuoksi? Jotta elämä planeetallamme voisi jatkua, tarvitaan tehokkaita toimia. Sille tulee taata tarvittavat resurssit ja nopeat toimet.

Vastaus: Toimenpiteille on asetettu koordinaattorit, jotta toimet tulevat tehdyksi ja niiden toteutumista seurataan säännöllisesti.

7. Kuvassa 3-1 sanotaan tavoitteeksi ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta ilmastonäkökuolemasta ruoka ja keittiöt -osa-alueella. Voiko tämän tulkita niin, että Jämsän ateriat- ja puhtaanapitolaitos siirtyy eettisiin ja kestäviin valintoihin ruoan suhteen? Eli siis lihattomaan ja kasviperusteiseen. Samassa kuvassa oli tavoitteena myös ympäristökasvatus- viestintä- ja koulutus, jota koordinoivat yhdessä perusopetuksen rehtori ja matkailu- ja markkinointijohtaja. Onko ympäristökasvatuksesta vastaavilla koulutus ympäristöalalle ja -suojeluun? Nuorisovaltuusto vaatii, että asia tehdään faktoilla ja tutkitulla tiedolla, ei uskomuksilla ja intuitiolla. Kuvaan liittyen todetaan myös, että kaupunkiorganisaatiossa tuetaan ilmastokestäviä ratkaisuja. Käsittääksemme kaupungin tarjoamissa ruoissa pääpaino on yhä lihapohjaisissa ruoissa ja kasvisvaihtoehto on erikoisruokavalio. Suunnitelmassa ei tullut ilmi muutosta tähän; kaikki eläinperäiset raaka-aineet poistamalla ruoasta sen ilmastovaikutusta voidaan vähentää reilusti yli puolella. Miksi näin ei siis tehdä, ihan jo terveellisuuden nimissä?

Vastaus: Ympäristöohjelmassa on esitetty ruoka-aineiden mittaaminen ja sen pohjalta suunnitelman laatiminen kestävä ruoan lisäämiseksi. Jämsässä ruokalistojen suunnittelua ohjaavat valtion ravitsemusneuvottelukunnan ravitsemussuositukset sekä kouluruokasuositus.

8. Kohdassa 3.2 sanotaan, että ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta -tavoitteella vaikutetaan mm. kaupungin toiminnasta aiheutuvaan ja seuraavaan ilmastorasitteeseen ja luontokatoon. Alkaako Jämsän puistotoimi viimein muuttamaan rumia sekä elottomia ruohikkoalueita vehreiksi ja eloisiksi niityiksi; pölyttäjien buffetpöydiksi? Tällä tuettaisiin luonnon monimuotoisuutta (yksi suunnitelman tavoitteista) sekä joukkokadon kohdanneita pölyttäjiä.

Vastaus: Ympäristöohjelman toimenpiteenä on viheralueohjelman laatiminen, jossa huomioidaan luonnon monimuotoisuus.

Lausunto: Jämsän vesi liikelaitos

1. Jämsän Vesi liikelaitoksen johtokunta toteaa, että toimenpiteiden tulisi olla konkreettisempia ja niissä tulee olla selkeästi rajattuna asiat, mitkä kuuluvat Jämsän Vesi liikelaitokselle. Ohjeistus etuosto-oikeuden käyttämiseen pohjavesialueiden läheisyydessä on hyvä toimenpide, sillä esimerkiksi vedenottamot ovat nyt vuokratulla maalla. Lakisääteisten valvontaresurssien selvitys tai työryhmien perustaminen ilman, että niille määritellään tavoitteita eivät edistä ympäristöohjelman tavoitteiden saavuttamista.

Vastaus: Ympäristöohjelman toimenpiteitä päivitetään, kun ensimmäiset tavoitteet on toteutettu. Koordinaattorien kesken on sovittava työnjaosta eri toimenpiteiden kesken. Ohjelman toimeenpanosta on tarkoitus päättää ympäristöohjelman hyväksymiskäsittelyn yhteydessä.

2. Ympäristöohjelmassa ei ole esitetty Jämsän vedelle ympäristökasvatukseen liittyviä toimenpiteitä tai vastuita, mutta ohjelmaan voitaisiin lisätä esimerkiksi seuraavaa: Jämsän vesiliikelaitos osallistuu ympäristöohjelman mukaiseen ympäristökasvatukseen tehden yhteistyötä koulujen ja muiden tahojen kanssa esimerkiksi joko järjestämällä tutustumiskäyntejä jätevedenpuhdistamoille/ vesilaitokselle tai oppilaitoskäyntejä opetustiloissa kertomassa vedenjakelun ja jäteveden käsittelyn toimivuudesta ja vaikutuksista yhteiskunnassa

Vastaus: Päivitetty viestintäsuunnitelman osalta, että huomioidaan kaupungin sisäinen asiantuntemus teemoittain. Viestintäsuunnitelmassa otettava huomioon yhteistyö Jämsän Vesi liikelaitoksen kanssa.

Lausunto: Jämsän Kristillinen kansanopisto

1. Kansanopiston näkökulmasta herää kuitenkin kysymys Jämsän toisen asteen oppilaitosten mukaan ottamisesta Ympäristöohjelman

mukaiseen ympäristökasvatukseen. Luonnoksen sivulla 7 todetaan seuraavasti:

"Ympäristökasvatus, -viestintä ja -koulutus teema pitää sisällään kaupungin järjestämän perusopetuksen, jatkokoulutuksen sekä yrityksille ja muille sidosryhmille järjestettävät koulutuspalvelut sekä kaupungin viestinnän. Jämsässä teeman alla tehtävien toimenpiteiden koordinoinnista vastaavat yhdessä perusopetuksen rehtori sekä matkailu- ja markkinointijohtaja."

Tässä on mainittu epämääräinen "jatkokoulutus". Pitääkö se sisällään myös Jämsän toisen asteen oppilaitokset? Jos pitää, olisi hyvä sisällyttää maininta "toisen asteen oppilaitoksista" ympäristöohjelman tekstiin.

Vastaus: Tarkennettu ympäristöohjelmaan, että ympäristökasvatus, -viestintä ja -koulutus teeman alle kuuluvat myös toisen asteen oppilaitokset.

Lausunto: Jämsän vanhusneuvosto

Teema: Maankäyttö, viheralueet ja ulkoilualueet

- Kaavoittamisessa huomioitava melua ym. aiheuttavat haitat

Vastaus: Asiasta on säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa. Ympäristöohjelmaan ei ole kirjattu lakisääteisiä velvoitteita. Huomioidaan viheralueohjelman laadinnan yhteydessä.

- Maankäytössä valvottava esim. käytöstä poistettujen maa-ainesten ottoaikkojen ennallistaminen

Vastaus: Maa-ainesten ottoa koskevasta valvonnasta ja ottoaikkojen ennallistamisesta on säädetty maa-aineslaissa. Valvontaa tehdään olemassa olevien resurssien puitteissa. Ympäristöohjelmaan ei ole kirjattu lakisääteisiä velvoitteita.

- Kiinteistöille muodostuneiden erilaisten "romuvarastojen" seuranta, ja ohjaus tilanteen normalisointiin

Vastaus: Asiasta on säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa. Kiinteistöille muodostuneiden romuvarastojen tilannetta seurataan ja omistajia ohjataan tilanteen normalisointiin resurssien puitteissa. Ympäristöohjelmaan ei ole kirjattu lakisääteisiä velvoitteita.

- Esteettömyyden huomioiminen viheralueilla ja ulkoilualueilla

Vastaus: Esteettömyys / palvelujen saavutettavuus on ympäristöohjelmaa laajempi tavoite ja tulee huomioida kaikessa kaupungin toiminnassa. Maankäytön, viheralueiden ja ulkoilualueiden osalta esteettömyys tullaan huomioimaan sen ollessa mahdollista uudiskohteiden rakentamisessa ja saneerauskohteissa.

Teema: Ruoka ja keittiöt

-Hankinnoissa kotimaisuus ja paikallisuus etusijalla

-Hävikin seuranta ja tarvittaessa ohjaava koulutus joka tasolle

Vastaus: Huomioidaan Ruoka ja keittiöt teeman toimenpiteissä. Suositetaan mahdollisuuksien mukaan kotimaista ja lähiruokaa.

Teema: Vesialueet

-Päijänne, Jämsänjoki ja isot vesialueet tärkeitä, mutta monet pienemmät järvet ja isommat lammet kaipaavat kunnostustoimenpiteitä

Vastaus: Otetaan huomioon perustettavan vesienhoidon yhteistyöryhmän toiminnassa ja lisätään toimenpidelistaan, jonka pohjalta ympäristöohjelmaa päivitetään.

Teema: Metsä ja muut luontokohteet

-Tavoitteena pitää olla hyvä, jatkuva, nykyaikainen metsienhoito, missä kategorisesti mitään metsän käsittely- tai hoitomuotoa ei rajata toimien ulkopuolelle esim. avohakkuut

Vastaus: Toimenpiteitä muutettu lausunto huomioiden.

Lausunto: Jämsä Vammaisneuvosto

Vammaisneuvosto merkitsi tiedoksi ympäristöohjelman luonnoksen. Vammaisneuvosto lausuu, että jokaiselle teemalle jaetaan vastuuhenkilöt (kaupungin virkamiehistä), ohjelman toteutumista seurataan ja ohjelmaa päivitetään. Vammaisneuvoston puheenjohtaja Timo Virtanen oli estynyt osallistumassa kokoukseen, mutta vammaisneuvosto yhtyy Virtasen näkemykseen, ettei ohjelma saisi tuoda heikennyksiä tai vaikeuttaisi vammaisen arkea Jämsässä ympäristöarvojen puolesta. Kaikkeen liikkumiseen omatoimisesti, kuljetuspalveluissa tai vaikkapa teiden, katujen ym reittien kunnossapitoon ei saisi tulla muutoksia/heikennyksiä ympäristöarvojen myötä vaan ne ovat kaikki järjestettävä ja toteutettava toisin ystävällisimmin keinoin, jos tarve vaatii. Tässäkin ohjelmassa tulisi kaikessa huomioida myös eri tavoin vammaiset kuntalaiset.

Vastaus: Huomioidaan esitetyt asiat mm. viheralueohjelman laatimisessa ja mahdollisuuksien mukaan rakennutun ympäristön uudis- tai korjaushankkeissa.

Lausunto: Jämsän kaupungin valvontajaosto

Jämsän kaupunki on strategiassaan sitoutunut ympäristötekoihin. Ympäristöohjelmalla on tärkeä merkitys siinä, että siirrytään strategiasta konkreettisempiin tavoitteisiin ja viime kädessä myös tekoihin. Valvontajaosto pitää esitettyjä näkökulmia; ilmasto, luonnon monimuotoisuus ja vesistöt, keskeisinä Jämsän ympäristön tilan kehittämisen kannalta. Näkökulmat ovat yhteneväisiä myös maakunnan ja valtakunnan tason ohjelmien ja tavoitteiden kanssa. Valvontajaosto esittää, että teeman vesistöalueet toisena koordinaattorina toimii ympäristöpäällikkö ja toisena vesihuoltopäällikkö. Nämä toimialat tukevat toisiaan ja tekevät sekä pinta- että pohjavesiin liittyviä toimenpiteitä yhteistyössä jo nykytilanteessa.

Vastaus: Esitys huomioitu koordinaattorien valinnassa.

Lausunto: Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että on hyvä, että myös Jämsän kaupunki on luonut oman ympäristöohjelmansa, jossa huomioidaan kaupungin keskeisten luontoarvojen kolme tärkeää näkökulmaa, joita ovat ilmasto, luonnon monimuotoisuus ja vesistöt. Terveellinen elinympäristö ja luonnon monimuotoisuus ovat pääomaa, joka hyödyttää kaikkia väestöryhmiä sosioekonomisesta statuksesta riippumatta.

Jämsän ympäristöohjelman tämänhetkisenä tavoitteena on saavuttaa ja ylläpitää ympäristöystävällinen ja viihtyisä elinympäristö, ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta sekä kestävä luonnonympäristö. On tärkeää, että päättäjillä, asukkailla ja mm. alueen yrittäjillä on riittävästi ympäristötietoisuutta, jolloin toimintaa osataan kehittää oikealla tavalla ottaen huomioon erilaiset ympäristönäkökulmat. Sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa ja työskentelyssä huomioidaan ympäristöasiat ja siinä korostuvat etenkin materiaalien kulutus, energian kulutus ja jätehuolto. Sosiaali- ja terveysalalla työskennellään monenlaisissa toimintaympäristöissä ja työn painopisteet vaihtelevat. Ympäristövaikutuksia syntyy mm. hankintojen, energian- ja vedenkulutuksen sekä jätehuollon kautta. Haitallisia ympäristövaikutuksia voidaan vähentää paitsi laitosten ja organisaatioiden järjestelmillä, mutta myös työntekijöiden työtavoilla. Arjen toistuvilla teoilla ja valinnoilla voidaan myös sotealalla parantaa sekä ympäristön tilaa että yksilöiden elämänlaatua. (Lähde: Ympäristöosaava.fi)

Sosiaali- ja terveyslautakunta muistuttaa, että myös hyvinvointialueen tulee jatkossa olla yksi sidosryhmä, jonka kanssa pohditaan aika ajoin yhdessä ympäristöasioita.

Vastaus: Huomioitu ympäristöohjelmassa, että hyvinvointialue on yksi sidosryhmä ympäristöasioiden osalta.

Lausunto: Jämsän kaupungin sivistyslautakunta

Ympäristöohjelma (luonnos) kiinnittyy voimassa olevaan ja päivitettävänä olevaan kaupungin strategiaan. Yhtenä strategian painotuksena/kärkenä on ympäristö. Ohjelmaluonnokselle löytyy vastaavuus myös arvopohjasta: kestävyys. Ympäristöohjelmaa (luonnos) on valmistelu arvopohjan mukaisesti avoimesti. Ohjelman mukaan valmistelu on pitänyt sisällään mm. työpajoja ja esittelytilaisuuden kuntalaisille. Ohjelmaa varten esiintuodut ideat ja näkemykset on käyty läpi ja huomioitu ohjelman laadinnassa.

Sivistyslautakunta toteaa, että ympäristöohjelmassa (luonnos) asetettujen tavoitteiden ja näkökulmien toteutuminen tulee ympäristöohjelmassa (luonnos) todetusti nähdä pitkälle tulevaisuuteen ulottuvana, systemaattisena toimintana. Tämä toimintaperiaate on sivistystoimialalle tunnusomaista kasvatus- ja opetussuunnitelmien myötä ja siihen on näiltä osin helppo myös sitoutua.

Henkisen sitoutumisen lisäksi ympäristötoimiin sitoutuminen edellyttää myös taloudellisia resursseja. Ohjelmassa (luonnos) on esitetty toimenpiteitä, jotka tosiasiallisesti vaativat panostuksia sekä valmisteluun että toteutukseen. Niiden kustannuksia ei ole ohjelma (luonnos) arvioitu. Resurssikysymys ei voi jäädä yksittäisen toimialan, tulosalueen tai -yksikön ratkaistavaksi, vaan siihen on muodostettava kanta vähintään vuotuisasti koko kaupunkiorganisaatiota koskevana.

Sivistyslautakunta katsoo, että sitouttamista ja sitoutumista edesauttaa niin henkilöstön kuin luottamushenkilöiden kouluttaminen. Koulutusta on lisäksi suunnattava koko Jämsä-yhteisön eri toimijoille (kuntalaiset, 3. sektori, elinkeinoelämä). Opistopalveluilla on innokkuutta näiden koulutusmahdollisuuksien avaamiseen. Opistopalvelut tekee yhteistyötä korkeakouluverkostossa, joten uudenlaistenkin koulutusosuuksien innovointi on mahdollista.

Luku 2.3. (s. 3) sivistyslautakunta esittää, että kohtaan

Ympäristöohjelma edistää elinvoimaista Jämsää, jonka visiona on olla vetovoimainen ja luonnonläheinen asumisen, yrittämisen ja matkailun kaupunki.

tehdään kursiivin mukainen lisäys:

Ympäristöohjelma edistää elinvoimaista Jämsää, jonka visiona on olla vetovoimainen ja luonnonläheinen asumisen, yrittämisen ja matkailun kaupunki. *Ympäristöohjelmalla vahvistetaan hyvinvointia ja elämänlaatua.*

Vastaus: Tehty ohjelmaan esitetty täydennys.

Sivistyslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että visiona on käytetty voimassa olevan strategian visiota. Sivistyslautakunta on käsityksessä, että visiota ollaan uudelleen arvioimassa ja päivittämässä. Ympäristöohjelma (luonnos) tulisi kiinnittää päivityksessä olevan strategian visioon.

Vastaus: Jämsän kaupungin päivitettävän strategian luonnoksen visiona on Jämsä – aikaa elämälle. 2025 strategian visio ei ole ristiriidassa luonnoksen vision kanssa, minkä vuoksi viittausta voimassa olevaan strategiaan ei ole tarpeen muuttaa.

Sivistyslautakunta toteaa, että ohjelman (luonnos) rakenne on toimiva. Tällä tarkoitetaan ohjelmassa todetusti (s. 5)

Käytännössä ympäristöohjelmaa toteutetaan suorittamalla toimenpiteitä ennalta määritetyssä järjestyksessä. Tällöin avoimia toimenpiteitä on auki kerrallaan vain rajallinen määrä ja niihin voidaan edistää määritetyssä aikaikkunassa. Toimenpiteiden suorittamisen jälkeen ilmestyy pöydälle jälleen uusi toimenpide, jota voidaan alkaa toteuttamaan. Vaikka toimenpiteiden edistymistä arvioidaan vuosittain, niin niiden kesto voisi olla kalenterivuotta pidempi. Selkeyden ja vastuunjaon vuoksi toimenpiteet on jaoteltu pysyvien teemojen alle. Näin vastuu ympäristöohjelmasta, sekä sen merkitys ja toteutuminen näkyvät koko kaupunkiorganisaation käytännön toiminnassa. Edellä kuvatulla rakenteella ja toimintatavalla saadaan ympäristöohjelmaan samanaikaisesti sekä ajallista kestävyyttä että ketteryyttä vastaamaan ympäristöntilan muutoksiin. Valittu rakenne ja toimintatapa myöskin omalta osaltaan estävät ympäristöohjelman pistemäisyyden ja toimenpiteiden hajanaisuuden. Kuvatun rakenteen avulla yksittäiset toimenpiteet linkittyvät aina automaattisesti laajempaan kokonaisuuteen.

Sivistyslautakunta katsoo, että ohjelman (luonnos) toteutuksen arviointi tulisi kiinnittää ainakin soveltuvin osin osaksi tilinpäätösarviointia, ei erilliseksi osioksi. Tälle perustelut löytyvät jäljempänä olevasta kappaleesta (kursivoitu teksti).

Ympäristöohjelmassa (luonnos) on kolme tavoitetta: ympäristöystävällinen ja viihtyisä elinympäristö, ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta, kestävä luonnonympäristö. Voimassa olevassa ja päivityksessä olevassa strategiassa ympäristö on yksi painotus / kärki. Tavoiteasetannan osalta sivistyslautakunta esittää kysymyksen, tulisiko ympäristöohjelmalla olla jokin päätavoite esimerkiksi ympäristövastuullinen kaupunki. Tällöin myös koko kaupunkiorganisaation ml. konsernihallinnon rooli ja tehtävä ohjelman toteutuksessa korostuisi.

Näitä toteutuksen toimia voisivat olla esimerkiksi *kutakin talousarviovuotta varten läpileikkaavat tavoitteet ja/tai yhteiset painotukset tavoitteissa. Tämä olisi yksi keino varmentaa ohjelman käytännön toteutusta.* Sivistyslautakunta toteaa, että tällä hetkellä v. 2022 talousarviossa sivistystoimialalla on sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa talousarvion tavoitteina ympäristöön kiinnittyvä tavoite.

Vastaus: Kiitos ohjelman toimeenpanoon liittyvistä näkemyksistä. Ohjelman toimeenpano on tarkoitus kytkeä taloussuunnitteluprosessiin, jolloin ohjelman toimenpiteiden edellyttämät resurssitarpeet tulevat huomioiduksi eikä toimeenpanos seuranta eriydy erilliseksi prosessiksi.

Ympäristöohjelmaan ei olla asetettu ”ympäristövastuullinen kaupunki” tyyppistä päätavoitetta, sillä ympäristöohjelma on luonteeltaan operatiivista toimintaa ohjaava asiakirja. ”Ympäristövastuullinen kaupunki” kaltainen päätavoite olisi tarkoituksenmukaista asettaa kaupungin päästrategian tasolla ja / tai huomioida mm ympäristöohjelmaa koskevassa viestinnässä.

Sivistyslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että konsernihallinnolta tarvitaan lisäksi asiantuntija-apua toteutukseen mm. siihen, miten kilpailutuksissa ja sopimuksissa ympäristövastuun asiat otetaan huomioon. Nämäkään eivät voi jäädä yksittäisen toimialan, tulosalueen ja -yksikön varaan.

Vastaus: Huomioidaan ohjelman toimeenpanossa.

Sivistyslautakunta esittää, että ohjelman (luonnos) toteuttamiseksi selvitetään vuotuisen ympäristötekopalkinnon / ympäristövastuupalkinnon tai vastaavan perustaminen.

Vastaus: Ympäristöpalkinto tai vastaava on hyvä ehdotus, joka on syytä huomioida ohjelman toimeenpanossa.

Sivistyslautakunta toteaa, ettei ympäristöohjelman (luonnos) tavoitteissa ole otettu kantaa hiilineutraaliustavoitteeseen. Se voi vaatia laaja-alaista keskustelua ja valmistelua. Ohjelman (luonnos) luonteen vuoksi päättämättä ei kuitenkaan voi jättää.

Vastaus: Hiilineutraaliustavoitteesta ei ole tehty päätöstä. Selvitystarve on syytä huomioida ohjelman toimeenpanossa.

Sivistyslautakunnalla ei ole muutoin huomautettavaa ympäristöohjelman (luonnos) tavoitteisiin.

Teemojen (s. 7) osalta sivistyslautakunta toteaa muutostarpeen:

Ympäristökasvatus, -viestintä ja -koulutus teema pitää sisällään kaupungin järjestämän perusopetuksen, jatkokoulutuksen sekä yrityksille ja muille sidosryhmille järjestettävät koulutuspalvelut sekä kaupungin viestinnän. Jämsässä teeman alla tehtävien toimenpiteiden koordinoinnista vastaavat yhdessä perusopetuksen rehtori sekä matkailu- ja markkinointijohtaja.

Sivistyslautakunta esittää seuraavaa muutosta /laajennusta (kursiivilla):

Ympäristökasvatus, -viestintä ja -koulutus -teema pitää sisällään kaupungin järjestämän *varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön, vapaa-aikapalveluissa toteutuvan ohjauksen ja kirjastopalvelun sekä jatkokoulutuksen ja soveltuvien osin yhteistyön alueella toimivien oppilaitosten kanssa* sekä yrityksille ja muille sidosryhmille järjestettävät koulutuspalvelut sekä kaupungin viestinnän. Jämsässä teeman alla tehtävien toimenpiteiden koordinoinnista vastaavat yhdessä sivistystoimenjohtaja tai hänen nimeämänsä viranhaltijat sekä matkailu- ja markkinointijohtaja.

Esitetyllä muutoksella laajennetaan teemakokonaisuus koskemaan kaupungin sivistystoimialan kaikkia palvelukokonaisuuksia ja soveltuvien osin yhteistyötä alueella toimivien oppilaitosten kanssa.

Vastaus: Ohjelmaan tehty esitetty täydennys.

Sivistyslautakunta toteaa, että esimerkiksi kirjastopalvelun ydin jo itsessään on kierrätysperiaatteen toteuttamisessa. Nuoriso-ohjauksessa ja kasvatus- ja opetustoimissa jämmämateriaalien ja käytettyjen materiaalien uusiokäyttö on ollut valtavirtaa niin kauan kuin muisti kantaa. Toimialalla

on lukuisia mahdollisuuksia toteuttaa erilaisia tilaisuuksia, kerhoja, luentoja jne. Myös hanketoiminnan kautta voi olla mahdollista tehdä uusia avauksia. Arvot muuttuvat todeksi arvotekoina ja arjen teot ratkaisevat.

Ympäristöohjelman toimeenpano

Ympäristöohjelma on osa Jämsän kaupungin strategisten asiakirjojen kokonaisuutta ja on luonteeltaan poliittinen. Ympäristöohjelmassa on asetettu kolme pitkäkestoista (5-10 vuotta) tavoitetta:

- 1) ympäristöystävällinen ja viihtyisä elinympäristö
- 2) ympäristövastuullinen operatiivinen toiminta
- 3) kestävä luonnon ympäristö.

ja kymmenen suhteellisen pysyvää teemaa, joiden alla on vaihtuvia toimenpiteitä. Vaihtuvat toimenpiteet ovat lyhytkestoisia ja niistä on tarkoitus päättää vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä, jotta toimenpiteiden yhteys käytettävissä oleviin resursseihin ei katkeaisi.

Jämsän ympäristöohjelma on laadittu noudatettavaksi koko kaupunkikonsernissa ja siinä on huomioitu mahdollisuudet vaikuttaa elinkeinoelämän ja asukkaiden ympäristötoimiin. Ohjelman laaja-alaisuus on tarkoituksenmukaista huomioida myös sen toimeenpanossa, jotta kokonaisuus ei jää yksittäisten viranhaltijoiden vastuulle.

Ympäristöohjelman liitteessä on kuvattu ympäristöohjelman koordinaattorit ja ensimmäiset 1-3 vuoden ajalle suunnitellut toimenpiteet. Liitettä on tarkoituksenmukaista päivittää taloussuunnitteluprosessissa siten, että toimialat tekevät ehdotuksensa seuraavan vuoden toimenpiteiksi talousarvion käsittelyn yhteydessä. Toimenpiteiden toteutumista seurataan talouden toteutuman raportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Ohjelman toimeenpanon varmistamiseksi on tarkoituksenmukaista, että kaupunginjohtaja nimeää teemojen koordinaattoreista koostuvan työryhmän, joka kokoontuu muutaman kerran vuoden aikana tarkastelemaan toimeenpanon etenemistä.

Jämsän kaupungin elinvoimatoimi kiittää lämpimästi kaikkia muistutuksen jättäneitä tai lausuntonsa antaneita.

Toimivalta, johon päätös perustuu: hallintosääntö 26 §

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta hyväksyy osaltaan ympäristöohjelman ja esittää kaupunginhallitukselle, että:

- 1) Kaupunginhallitus hyväksyy Jämsän kaupungin ympäristöohjelman ja
- 2) Päättää ohjelman voimassaoloajasta

Päätös

Keskustelun aikana Mika Kyrö esitti seuraavat tarkennukset ympäristöohjelman teeman ”Metsät ja muut luontoalueet” toimenpiteisiin:

- Selvitetään FSC /PEFC sertifikaatin käyttöön ottaminen metsien hoidossa ja metsäsuunnitelman päivitystarve
- Otetaan metsäsuunnitelman toimeenpanossa huomioon metsien kestävä käyttö, monimuotoisuuden säilyttäminen ja vahvistaminen
- Laaditaan suunnitelma soiden ennallistamiseksi kestävä metsätalous ja hiilensidonta huomioiden
- Hiilinielujen lisääminen metsätalouden toimenpitein

Ilkka Salminen kannatti.

Ilkka Salminen esitti lisättäväksi lauseen:

Lautakunta pyytää kaupunginhallitusta kiinnittämään huomiota hallintosäännön ja ympäristöohjelman synkronointiin.

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen edellä mainituin muutoksin.

Liitteet

Liite [1] Jämsän ympäristöohjelma

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö 1.11.2022 (dnro 2422/03.04.04.16/2022) / Elinvoimalautakunnan päätöksestä 22.9.2022 § 124 tehty valitus / As Oy Tasalatva

Elvoi 24.11.2022 § 157
998/10.03.00/2022

Valmistelija: maankäyttöinsinööri Rainer Nyholm, p. 040 838 0122

Tiivistelmä

Jämsän kaupungin maankäyttöinsinööri on päätöksellään 1.6.2022 § 18 myöntänyt Maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n tarkoittaman poikkeamisen pysäköintialueen laajentamiselle voimassa olevassa asemakaavassa osoitetulle istutettavan alueen osalle kiinteistöllä 182-423-31-6. Poikkeamispäätöksestä jätettiin yksi oikaisuvaatimus, elinvoimalautakunta hylkäsi oikaisuvaatimuksen 22.9.2022 § 124. Oikaisuvaatimusta hakenut taho on valittanut elinvoimalautakunnan päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Lausuntopyyntö

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on kehottanut Jämsän kaupunkia valituksen johdosta:

1. antamaan lausunnon ja
2. liittämään asiakirjoihin jäljennökset päätöksen perusteena olevista asiakirjoista

Lausunnossa tulee antaa selostus asiasta, vastata oikeudenkäynnin osapuolten esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin, sekä lausua esitetystä selvityksestä.

Lausunnon antamisen määräaika on 1.12.2022.

Asunto Oy Tasalatvan valitus

Asunto Oy Tasalatva on tehnyt valituksen elinvoimalautakunnan päätöksestä 22.9.2022 § 124 Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, valituksessa esittävät että Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumoaisi myönnetyn poikkeamisluvan. Valitus on saapunut hallinto-oikeuteen 27.10.2022.

As Oy Tasalatva on perustellut poikkeamisluvan kumoamista seuraavasti:

1. poikkeamishakemusta on virheellisesti perusteltu sillä että alue on ollut taloyhtiön käytössä pysäköintialueena. Taloyhtiöllä on ollut oma maksullinen pysäköintipaikka, asukkaat eivät ole tarvinneet asemakaavassa osoitettua istutettavaa aluetta pysäköintiin. Kerrostalossa käyneet vieraat ovat omavaltaisesti käyttäneet hyväkseen, tyhjänä ja avoimena olevaa aluetta lyhytkestoiseen pysäköintiin. Taloyhtiön hallitus ei ole voinut pysäköintiä jatkuvasti valvoa ja estää. Taloyhtiö on hyvän naapurisuhteen ylläpitämiseksi kysynyt silloisen alueen omistajan mielipidettä, eikä ole satunnaista lyhyttä vieraspysäköintiä kieltänyt.
2. poikkeamisluvan hakija pyrkii lieventämään ja kumoamaan kerrostalon asukkaille syntyviä häiriöitä ja haittatekijöitä. Vertaamalla omaa liiketoimintaansa edellisen yrittäjän toimintaan todeten, että liikkuvat automäärät ovat olleet moninkertaiset verrattuna hakijan oman toiminnan aiheuttamaan automäärään. Pitää kuitenkin huomata että autot ovat liikkuneet käytössä olevalla tontilla, etäällä kerrostalosta eikä istutettavaksi kaavoitetulla alueella. Näin ollen autoliikenne ei ole tuottanut häiriötä kerrostalon asukkaille. Esille tuotu moninkertainen automäärä on kuitenkin hyvin sopinut tontille ilman istutettavan alueen käyttöönottamista.
3. ennen rakennuspaikalla sijainnutta tarvikekauppaa liiketiloissa toimi autoliike. Autoliikkeen mittava vaihtoautojen määrä on sopinut käytössä olevalle tontille ilman istutettavan alueen käyttöönottamista. Jos istutettavaksi kaavoitettu alue hyväksytään pysäköintialueeksi liikkuu rakennuskoneet, kuorma-auto ym. ajoneuvot muutaman metrin päässä kerrostalon seinästä josta syntyy melu- ja pakokaasuhaitta. Erityisesti korostamme, pakokaasusaasteet eivät ole kuvitteellisia vaan tulee olemaan ylitsepääsemätön sietämätön ongelma. Jokainen autot ja moottorit tunteva tietää että dieselmoottorin käynnistäminen synnyttää sankan sinisen savupilven ja kitkerän hajun. Savua riittää niin kauan kuin moottori lämpiää, mitä isompi moottori sitä isompi savun määrä. Talon tuuletusikkunoiden ja ikkunoiden kehikoissa olevien ilmanvaihtokanavien kautta ilmanvaihto suorastaan imee pakokaasut asuntoihin. Sisäilmaongelma voi johtaa terveysviranomaisten tutkimukseen.
4. Kerrostaloasukkaiden mielestä istutettavaksi kaavoitettu alue, tulee pitää edelleen asuintalon ja liiketontin välisenä suoja-alueena. Alue pitäisi myös istuttaa. Näin voidaan estää haittatekijät: esteettinen haitta, melu- ja pakokaasuhaitat.

Lausuntoehdotus

Sovellettavat säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslain 58.1 §:n (Asemakaavan oikeusvaikutukset) rakennusta ei saa rakentaa vastoin asemakaavaa (rakentamisrajoitus). Maankäyttö- ja rakennuslain 58.2 §:n mukaan asemakaava-alueelle ei saa sijoittaa toiminta, jotka aiheuttavat haittaa kaavassa osoitetulle muiden alueiden käytölle. Maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n nojalla kunta voi myöntää poikkeamisen MRL:ssä säädetystä tai sen nojalla annetusta rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevasta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta. Poikkeaminen ei MRL 171 § 2 momentin mukaan saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle. Poikkeusta ei myöskään saa myöntää, jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Rakennushanke- ja paikka

Hankkeessa on kyse rakennuspaikan pysäköintialueen laajentamisesta. Rakennuspaikkana toimii kiinteistö 182-423-31-6 (Keskuskonila II), rakennuspaikka sijaitsee Jämsänkosken taajaman keskusta-alueella Koivutien ja Koskentien kulmauksessa.

Rakennuspaikalla on voimassa lääninhallituksen 16.2.1994 vahvistama Jämsänkosken keskustan rakennuskaava. Rakennuspaikka on kaavassa osoitettu käyttötarkoituksella K (Liike- ja toimistorakennusten korttelialue). Kaavassa on mm. rakennuspaikan pohjoisosaan osoitettu istutettava alueen osa.

Poikkeamisen tarve

Pysäköintialueen laajennus sijoittuisi suurimmalta osin voimassa olevassa asemakaavassa osoitetulle istutettavan alueen osalle, kaavamerkintä ei lähtökohtaisesti salli pysäköintialueen toteuttamista alueelle.

Edellytykset poikkeamisen myöntämiselle

Poikkeamiselle tulee olla maankäyttöön liittyvä erityinen syy. Tässä tapauksessa erityisenä syynä voidaan pitää rakennuspaikalla toimivan rakennusliikkeen liiketoiminnan harjoittamisen edellytysten parantaminen. Rakennusliikkeellä on toiminnassaan käytössä useita ajoneuvoja ja mahdollisesti muuta kalustoa, joille on tarve järjestää lisää pysäköinti- ja säilytystilaa rakennuspaikalla. Erityisenä syynä voidaan

myös pitää sitä että osa suunnitellusta pysäköintialueen laajennusalueesta on jo toiminut pysäköintialueena ja ollut valituksen tehneen Asunto Oy Tasalatvan käytössä, alueen maankäyttö on siis osittain jo vakiintunut pysäköintialueeksi.

Poikkeamispäätöstä valmisteltaessa katsottiin että Maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n edellytykset poikkeamisen myöntämiselle ovat olemassa kaikilta osin.

Vastineet valituksessa esille tuotuihin seikkoihin (numerointi vastaa numerointia kohdassa Asunto Oy Tasalatvan valitus)

1. sillä ei ole merkitystä kuka on käyttänyt rakennuspaikan pohjoisosassa sijaitsevaa aluetta pysäköintiin tai miten alueen käyttö pysäköintiin on alkanut. Oleellista on se että alueen maankäyttömuodoksi on vakiintunut pysäköintialue ajan saatossa ja tätä on voitu pitää yhtenä perusteluna poikkeamisen myöntämiselle.
2. Poikkeamispäätöksen laitettiin ehtoja, joiden mukaan rakennuspaikan pohjoisrajan suuntainen osuus aidasta on rakennettava vähintään 2,5 metrin (suunnitellun metrin etäisyyden sijaan) etäisyydelle rakennuspaikan ja valittajan omistaman kiinteistön 182-423-24-5 välisestä rajasta, aidan ja kyseisen rajan väliin on istutettava puista ja/tai pensaista tiheä reunavyöhyke. Em. aidan osuuden väriksi suositeltiin ehtojen mukaisesti paremmin ympäristöön soveltuvaa värisävyä niin kuin esim. vihreätä. Ehtojen tavoitteena oli vähentää valittajan kiinteistöllä sijaitsevan kerrostalon asukkaille koituvia haittoja, jotka mahdollisesti aiheutuisivat laajennetun pysäköintialueen käytöstä. Rakennuspaikalla on aikaisemmin toiminut rauta- ja sekatarvakauppa, nyt rakennuspaikka ja sillä sijaitseva rakennus ja piha-alueet toimivat paikallisen rakennusliikkeen toimipaikkana. Rakennuspaikalla tapahtuva toiminta on oleellisesti muuttunut ja näin ollen voidaan arvioida, että nykyiset liikennemäärät rakennuspaikalla ovat selvästi vähäisemmät verrattuna aikaisempaan. Laajennetulla pysäköintialueella säilytettäisiin mahdollisesti rakennusliikkeen kalustoa ja pysäköitäisiin autoja, joten liikenne alueella ei ole jatkuvaa ja näin ollen häiriöt jäisivät vähäisiksi.
3. poikkeamispäätöksessä annettujen ehtojen mukaisesti suunniteltu aita on rakennettava vähintään 2,5 metrin etäisyydelle rakennuspaikan pohjoisrajasta. Ehtoa noudattamalla rakennuspaikan pohjoispuolella valittajan kiinteistöllä sijaitsevan kerrostalon ja aidan väliin jää tilaa n. 4-5 metriä. Näin ollen voidaan lähimmillään pysäköidä autoja 5-6 metrin etäisyydelle kerrostalosta. Rakennuspaikalla toimii rakennusliike, jonka toiminta ajoittuu arkipäiville päiväsaikaan, ja

toiminnan luonne on sellainen, että rakennuspaikalla ei ole jatkuvaa liikennettä. Ottaen huomioon riittävä etäisyys kerrostalon ja pysäköintialueen laajennusosan välillä sekä rakennuspaikalla toimiva liiketoiminta voidaan arvioida että mahdolliset melu- ja hajuhaitat jäänevät vähäisiksi.

4. poikkeamispäätöstä valmisteltaessa katsottiin että Maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n edellytykset poikkeamiselle täyttyvät. Osa suunnitellusta pysäköintialueen laajennusalueesta on jo käytön myötä vakiintunut pysäköintialueeksi. Noudattamalla poikkemispäätöksen ehtoja istutuksista ja aidan värityksestä sekä pysäköintialueen laajennuksen toteuttaminen ylipäänsä suunnitelmaan perustuen voidaan katsoa että hankkeella on myönteisiä maisema- ja ympäristövaikutuksia. Niin kuin kohdassa 3. todetaan voidaan arvioida, että mahdolliset melu- ja hajuhaitat jäänevät vähäisiksi.

Edellä esitetyn perusteella ja viitaten poikkeamispäätöksen perusteluihin elinvoimalautakunta katsoo, että valitus tulee hylätä.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Jämsän kaupungin hallintosääntö 29 §

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta antaa esittelytekstin mukaisen vastauksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Maanvuokrasopimus, Telia Towers Finland Oy - määräala kiinteistöstä 182-420-12-23 KUKKULA

Elvoi 24.11.2022 § 158
841/10.00.02/2022

Valmistelija: maankäyttöinsinööri Teijo Taipale, p. 040 752 1901

Telia Towers Finland Oy on tiedustellut mahdollisuutta saada matkaviestintukiaseman sijoittamista sekä tukiasemalle johtavaa huoltotietä varten vuokralle noin 265 neliömetrin suuruinen määräala Jämsän Kaupungin omistamasta kiinteistöstä 182-420-12-23 Kukkula. Määräala sijaitsee Jämsän IV kaupunginosan ja Ahvenlammin asemakaava-alueella, ja sen alue on osoitettu asemakaavassa puistoksi merkinnällä P.

Matkaviestintukiaseman tarkoitus on parantaa matkapuhelimien kuuluvuutta lähialueella. Tukiasema käsittää laitesuojakopin ja putkiristikkomaston, jonka korkeus on 42 metriä. Suunniteltuun matkaviestintukiasemaan voivat sijoittaa laitteensa ja antenninsa muutkin teleoperaattorit. Tukiaseman rakentamista varten on voimassa 24.5.2022 myönnetty lainvoimainen poikkeuslupa 22-0017-POI.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosäntö 29 §, kohta 11

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta päättää vuokrata liitteenä olevaan vuokrasopimusluonnokseen kirjatuilla ehdoilla Telia Towers Finland Oy:lle noin 265 neliömetrin suuruisen määräalan kiinteistöstä 182-420-12-23 Kukkula.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite [2] Maanvuokrasopimusluonnos / Telia Towers Finland Oy

Maanvuokrasopimus, Jämsän Vanhaintuki ry - tontti 182-1-3-6

Elvoi 24.11.2022 § 159
841/10.00.02/2022

Valmistelija: maankäyttöinsinööri Teijo Taipale, p. 040 752 1901

Kaupunginhallitus on 21.11.2022 § 10 päättänyt Jämsän Vanhaintuki r.y:n omistaman tontin 182-1-3-6 ostamisesta ja sen vuokraamisesta takaisin Jämsän Vanhaintuki ry:lle.

Jämsän kaupungin hallintosäännön 29 § ”Elinvoimalautakunnan tehtävät ja erityinen toimivalta” kohdan 11 mukaan ratkaisuvalla maa- ja vesialueiden sekä toimitilojen vuokralle ottamisesta ja antamisesta yli viiden vuoden ajalle kuuluu elinvoimalautakunnalle.

Kuntien toimintaa markkinoilla säädellään Kuntalain (410/2015) 115 luvussa. Lain 130 §:ssä säädellään kunnan omistaman kiinteistön luovutusta markkinatoimijoille. Arvio markkinaehtoisuudesta on tehtävä tapauskohtaisesti. Jämsän Vanhaintuki ry tuottaa ikääntyneiden asumispalveluja Jämsässä, mitä voidaan pitää sosiaalisena asuntotuotantoa. Kuntalain esitöiden (HE 268/2014 vp.) mukaan: ”Jos kunta luovuttaa tai vuokraa tontin valtion tukemaa sosiaalista asuntotuotantoa varten, tämä luovutus tai vuokraaminen voi tapahtua markkinahintaa alemmalla hinnalla. ”

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö 29 §, kohta 11.

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta päättää vuokrata liitteenä olevaan vuokrasopimusluonnokseen kirjatuilla ehdoilla tontin 182-1-3-6 Jämsän Vanhaintuki r.y:lle välittömästi, mikäli tontin omistus- ja hallintaoikeus siirtyy kaupunginhallituksen päätöksen 21.11.2022 mukaisesti tehtävällä kiinteistökaupalla Jämsän kaupungille.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite [3] Maanvuokrasopimusluonnos / Jämsän Vanhaintuki r.y.

Aloite Linnasenvuoren alueen suojelemiseksi - Suomen Luonnonsuojeluliitto Jämsän seutu ry.

Elvoi 24.11.2022 § 160
558/10.00.00/2022

Valmistelija: maankäyttöinsinööri Teijo Taipale, p. 040 752 1901

ALOITE LINNASENVUOREN ALUEEN SUOJELEMISEKSI

SLL Jämsän seutu ry. esittää Jämsän kaupungille omistamansa Linnasenvuoren alueen suojelua karttarajauksen mukaisesti. Kiinteistönumerot 182-423-14-371, 182-423-14-337, joilla alue sijaitsee.

Ekologiset perustelut

Jämsänkosken keskustan alueet ovat rakennettuja ja hoidettuja kaupunkipuisto-alueita. Jämsänkosken keskustan länsipuolella on jonkin verran luonnontilaista metsää sekä keskustan pohjoispuolella Orivuoren luonnonsuojelualue.

Linnasenvuoren alue on ollut liki koskematon muinaismuistolakikohde. Linnasenvuoren vanhaa kuusikkoa on harvennettu joskus näkymän avaamiseksi. Pohjoisenpuolen kuusikkoa vanhainkodin puolelta on siistitty pusikoitumisen estämiseksi ja ihmisen silmää miellyttäväksi. Ihmisen silmän miellyttäminen vaarantaa yleensä aina luonnonmonimuotoisuuden säilymisen. Näin on käynyt Jämsänkosken keskustan suuntaan tehdyillä hakkuilla. Linnasenvuoren alue on kuitenkin pääosin säilynyt monimuotoisena sekä harvinaisen luonnontilaisena. Polut kulkevat kuusikossa, sekametsässä ja lehtomaisessa metsässä.

Lehtomainen Lavaojan varsi oli pitkään luonnontilainen. Mutta kaupungin toteuttamat hakkuut, viimeisimmät v. 2021, ovat vaarantaneet pohjoisen alueen lehtomaisuuden. Seudulla harvinainen virtavästäräkki on pesinyt useampana vuonna Lavaojan varren lehtomaisessa pensaikossa, mutta kaupungin harvennuksien jälkeen pesintää ei ole ollut. Koskikaran pesintä on onnistunut luonnontilaisella alueella, mutta kaupunki on systemaattisesti harvennuksillaan heikentänyt Lavaojan varren lintujen ja nisäkkäiden elintilaa. Metsäinen alue muinaismuistoalueella tulee suojella, varmistaen eläimille elintilan säilymisen suojaisine kuusikkoineen ja monimuotoisen luonnon säilymisen. Muista alueen seurattavista linnuista ja nisäkkäistä mm. pikkutikka viihtyy alueen lahopuissa, talvisin saukko kalastaa Lavaojassa.

Linnasenvuoren suojelu metsänhoitotoimilta säilyttää ekologisen sillan Lavaojan kautta Orivuoren suojelualueeseen.

Suojelualan merkitys virkistykselle ja ympäristökasvatukselle

Jämsänkosken Linnasenvuoren suojelualan perustaminen edistää virkistuksen ja ympäristökasvatuksellisten tavoitteiden saavuttamista. Ehdotettu alue sijaitsee Jämsänkosken keskustan välittömässä läheisyydessä. Alueen ulkoilureitit ovat jo nyt asukkaiden aktiivisessa virkistyskäytössä. Jämsänkosken kaupunki on tehnyt luontopolun vuonna 1997 risteileville poluille ja vuonna 2015 Jämsänseudun Luonnonystävä ry. (myöhemmin nimi vaihtunut SLL Jämsän seutu ry.) on uusinnut Jämsän kaupungin ympäristöavustuksen myötä opaste- ja luontopolkukyltit. Uudet opastekyltit ohjaavat lähiseudun asukkaita liikkumaan aktiivisemmin Linnasenvuoren metsissä. Myös Gradian opiskelijoiden luontopolkukyltit löytyvät kertomassa lapsille alueesta.

Suojeluala luontopolkuineen toimii erinomaisena metsäopetuskohteena Jämsänkosken koulujen oppilaille. Sopivan luonto-opetuskohteen löytyminen läheltä mahdollistaa sen, että esimerkiksi biologian opettajat voivat viedä vaivattomasti oppilaita luontoon. Alue palvelee ympäristökasvatustarkoituksessa myös lapsiperheitä. Jämsänkosken keskustassa toimii päiväkotikiikuri sekä Jämsän seurakunnan päiväkerhotyö monine lapsiryhmineen. Positiivisten luontokokemusten tarjoaminen pienestä pitäen kasvattaa lasten ympäristöherkkyyttä ja luo pohjaa aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamiselle.

Vanhat ja lahoppuustoiset kaupunkimetsät ovat arvokkaita siinä missä kansallispuistotkin. Luonnossa liikkuminen vaikuttaa positiivisesti terveyteen, mielenterveyteen ja työssä jaksamiseen. Alue on useiden asuinalueiden asukkaiden virkistyskäytössä.

Ekologisen alueen vaarantuminen

UPM Oy:n siistii Patalankoskea paljaaksi kasvillisuudesta säännöllisin väliajoin. Kosken alueelta raivataan kaikki puusto pois turvallisuuteen vedoten. Patalankosken ympäristö on pikku- ja vesilintujen suojaisaa pesimäaluetta ennen raivausta.

Jämsän kaupungin tulisi turvata suojelupäätöksellä luonnontilaisen ja lehtomaisen metsän säilyminen nykyisille ja tuleville sukupolville helposti saavutettavana lähiluontokohteena.

Muinaismuistoalueen mahdollisen rakenteiden rikkoutumiseen metsäkäsittelyä koskien, olemme pyytäneet lausuntoa museoviranomaiselta suojeluesitykseen. Toimitamme sen myöhemmin liitteeksi.

Yhdistys on tehnyt v. 2016 suojeluesityksen samaisesta alueesta 100 v Suomen metsiensuojeluun liittyen. Jämsän kaupunki ei ole ilmeisesti käsitellyt esitystä missään lautakunnassa tmv. toimielimessä. Alueella on

kuitenkin päätetty tehdä hakkuita ja harvennuksia, mutta suojeluesitykseen ei ole vaivauduttu edes vastamaan. Asiallinen selvitys ja vastaus aloitteen käsittelyyn on aiheellista mm. Jämsän metsähoitosuunnitelman v.2022–2031 käsittelyyn viitaten.

SLL Jämsän seutu ry.

Keski-Suomen museon lausunto

Lausuntopyyntö 8.6.2022

Jämsä, Linnasenmäen alueen luonnonsuojeluesitys

Keski-Suomen museolle on tullut lausuntopyyntö koskien Linnasenmäen alueen luonnonsuojeluesitystä. Suojeluesityksellä halutaan suojella Linnasenmäen rautakautisen/varhaiskeskiaikaisen linnavuoren alue <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.183010001> luonnonsuojelualueeksi.

Alue on asemakaavoitettu 1979 ja alueen asemakaavamerkintänä ja pääkäyttönä on SM eli muinaisjäännösalue. Alue ei ole metsätalousmaata. Kaavamerkinnän ja muinaismuistolain (295/1963) yhteisvaikutuksena Linnasenmäen muinaisjäännösalueella tehtävät suunnitelmat ja toimet tulee aina lähettää lausunolle alueelliselle vastuumuseolle (museolaki 314/2019). Keski-Suomen museolle ei ole tullut alueeseen liittyviä metsänhoidollisia lausuntopyyntöjä.

Arkeologisten kulttuuriympäristökohteiden kohdalla luonnonsuojelun perustaminen täysin luonnonsuojelun näkökulmista ei aina ole arkeologisen kohteen säilymisen kannalta paras ratkaisu. Niin sanottu totaalisojelu ja alueen palautuminen täysin luonnontilaiseksi johtaa ennen pitkää alueen umpeen kasvamiseen, jolloin umpeen kasvu kiihdyttää arkeologisen kohteen tuhoutumista.

Keski-Suomen museo katsoo, että koko alueen rauhoittaminen luonnonsuojelulailla ei ole perusteltua, koska alue on jo suojeltu muinaismuistolalla (295/1963) sekä asemakaavan SM-pääkäyttömerkinnällä. Alueen hoito ja käyttö tulee suunnitella ensisijaisesti muinaisjäännöksen näkökulmasta alueen luontoarvot huomioiden. Esimerkiksi linnavuoren reunoilla olevat metsiköt voidaan rauhoittaa ilman lakisuojelua, kun niiden säilyminen merkitään hoitotavoitteeksi.

Linnasenmäen linnavuorelle on tehty alustava hoito- ja käyttösuunnitelma (Katja Järvinen, HAMK Evo 2020), jota muokkaamalla luontoarvot enemmän huomioivaksi saavutetaan paras ratkaisu Linnasenmäen kohdalla. Hoitosuunnitelma on ensiarvoisen tärkeä näinkin laajalla ja

merkittävällä muinaisjäännösalueella. Hoitosuunnitelmalla määritellään muun muassa puustoon kohdistuvat hoitotavoitteet. Linnasenmäen hoito- ja käyttösuunnitelman jatkotyöstämisessä on maanomistajalla (Jämsän kaupunki) päärooli. Hoito- ja käyttösuunnitelma tulee hyväksyttäväksi Museovirastossa ennen hoitotoimien aloittamista.

Keski-Suomen museo ei puolla tässä vaiheessa luonnonsuojelun perustamista, vaan kehottaa maanomistajaa ja Suomen luonnonsuojeluliitto Jämsän seutu ry:tä ryhtymään yhteistyöhön Linnasenmäen hoito- ja käyttösuunnitelmatyön jatkamiseksi siten, että se ottaa huomioon paremmin myös luontoarvot.

Keski-Suomen museo

10.6.2022

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö 29 §

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta katsoo, että Keski-Suomen museon asiassa antaman lausunnon sekä siinä esille tuotujen perusteluiden mukaisesti Linnavuoren alueen rauhoittaminen luonnonsuojelulaille ei ole tarkoituksenmukaista. Elinvoimalautakunta päättää, että täyssuojelun sijaan Linnasenvuoren alueelle laaditaan luonto- ja suojeluarvot sekä virkistyskäyttö huomioon otettava hoito- ja käyttösuunnitelma. Laadittava suunnitelma hyväksytetään Museovirastossa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Palveluverkkoselvitys / leikkipaikkojen lakkauttaminen

Elvoi 24.11.2022 § 161
1243/10.03.01.00/2022

Valmistelija: kaupungininsinööri Katja Rissanen p. 040 846 9816,
elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen p. 040 747 7736

Jämsän kaupungin alueella on tällä hetkellä yhteensä 67 leikkipaikkaa. Näistä noin 20 on koulujen ja päiväkotien pihoja. Syntyvien lasten lukumäärä on vähenemässä merkittävästi 2010 -luvun alkuun verrattuna.

Syntyneiden lasten lukumäärä.

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
									ARVIO
175	158	157	135	118	129	82	101	114	70

Vuosien 2024 – 2025 taloussuunnitelman tasapainottaminen tulee edellyttämään toimialoilla toimenpiteitä, joilla kaupungin käyttötalouden menoja saadaan karsittua. Säästötarpeeksi on arvioitu kaupungin tasolla Ta-vuotta kohden 2 – 4 miljoonaa euroa. Ratkaisuja on tehtävä jo vuoden 2023 aikana.

Leikkipaikkojen osalta korjausvelkaa on paljon. Kuntotarkastusten ja käyttäjämäärien pohjalta esitetään poistettavaksi seuraavat leikkipaikat:

- Ahvenlammen leikkikenttä 2   Kuusistonkuja   korvaava leikkipaikka lähellä
- Hierrekadun leikkipaikka   Hierrekatu   Keskuspuisto ja koulun piha lähellä
- Höylätien leikkikenttä   Höylätie   läheisyydessä korvaavia leikkipaikkoja
- Kellestentien leikkipaikka   Mimminkaari   koulun piha n. 1 km päässä
- Latutien leikkipaikka   Latutie   läheisyydessä korvaavia leikkipaikkoja
- Väinönkujan leikkipaikka   Väinönkuja   Jaatilanrinteen lähivirkistysalueen leikkipaikka lähellä

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 29 §

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta päättää, että leikkipaikat lakkautetaan valmistelutekstin mukaisesti.

Päätös

Keskustelun aikana Sari Jussila esitti, että Latutien leikkikenttä jäisi toistaiseksi. Esitystä ei kannatettu.

Puheenjohtaja totesi esittelijän ehdotuksen tulleen päätökseksi.

Länsi-Himoksen kiertoliittymän liikenteenohjaussuunnitelma

Elvoi 24.11.2022 § 162
1265/10.03.01.00/2022

Valmistelija: kaupungininsinööri Katja Rissanen, p. 040 846 9816

Länsi-Himoksen kiertoliittymään on laadittu liikenteenohjaussuunnitelma.

Kiertoliittymä on valmistunut jo vuonna 2020, mutta risteysalueen liikennemerkkit ja opasteet eivät tällä hetkellä vastaa muuttuneita liikennejärjestelyjä. Liikennemerkkien ja opasteiden päivittämisestä on laadittu suunnitelma, joka esitellään kokouksessa.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 29 §, kohta 5.

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta päättää asettaa Länsi-Himoksen kiertoliittymän liikenteenohjaussuunnitelmaehdotuksen julkisesti nähtäville.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite [4]   Länsi-Himoksen kiertoliittymä, liikenteenohjaussuunnitelma

Viranhaltijoiden päätökset

Elvoi 24.11.2022 § 163

Elinvoimajohtaja

20.10.2022 § 24	Jämsän kaupungin sosiaali- ja terveystoimen asukasvalintapäätökset 1.7. - 30.9.2022 / tavalliset palveluasunnot ja ryhmäkodit
7.11.2022 § 25	Tikka-hanke / Sellukuituselvitys / hankintapäätös

Kaupungininsinööri

9.11.2022 § 91	Sairaalan huoltotien valaistustarvikkeiden hankinta, tavarantoimittajan valinta
9.11.2022 § 92	Katutyölupa ja sijoituslupa kaapeleille ja laitteille / Elmonet Oy / Metsäoppilaitoksentie 3
16.11.2022 § 93	Tervaleppämetsän valaistustarvikkeiden hankinta, tavarantoimittajan valinta
16.11.2022 § 94	Katutyölupa ja sijoituslupa johdoille ja laitteilla / Jämsän Aluelämpö Oy / Annantie
16.11.2022 § 95	Seppolan sataman kivityöurakka

Maankäyttöinsinööri 1

26.10.2022 § 28	Myönteinen poikkeuslupapäätös 22-0028-POI / kiinteistö 182-402-6-0-M-0602. Aitan rakentaminen.
8.11.2022 § 29	Myönteinen poikkeuslupapäätös 22-0029-POI / kiinteistö 182-433-4-5. Saunan rakentaminen.

Maankäyttöinsinööri 2

24.10.2022 § 37	Hankintapäätös - Puun taimet ja metsänistutustyöt vuodelle 2023
2.11.2022 § 38	Tontin myynti / kiinteistö 182-4-203-5
7.11.2022 § 39	Tontin myynti / 182-6-655-3
8.11.2022 § 40	Maanvuokrasopimuksen uusiminen, 182-420-3-212

Maanmittausinsinööri

14.10.2022 § 6	Osoitenumeron määrääminen / Piippumäentie 272, 42100 Jämsä
14.10.2022 § 7	Osoitenumeron määrääminen / Piippumäentie 276, 42100 Jämsä
7.11.2022 § 8	Osoitenumeron määrääminen / Yijälänsalmentie 192, 42100 Jämsä
7.11.2022 § 9	Osoitenumeron määrääminen / Yijälänsalmentie 190, 42100 Jämsä
7.11.2022 § 10	Osoitenumeron määrääminen / Yijälänsalmentie 94, 42100 Jämsä

7.11.2022 § 11	Osoitenumeron määrittäminen / Yijälänsalmentie 92, 42100 Jämsä
7.11.2022 § 12	Osoitenumeron määrittäminen / Yijälänsalmentie 90, 42100 Jämsä
7.11.2022 § 13	Osoitenumeron määrittäminen / Yijälänsalmentie 88, 42100 Jämsä
7.11.2022 § 14	Osoitenumeron määrittäminen / Yijälänsalmentie 92, 42100 Jämsä

Katumestari

11.11.2022 § 6	Yksityisteiden kunnossapitoavustusten myöntäminen 2022
11.11.2022 § 7	Hylätyn ajoneuvon siirtäminen

Ympäristöinsinööri

31.10.2022 §:t 63 – 65	Jäteastian tyhjennysvälin pidentäminen
1.11.2022 § 66	Jättemaksun kohtuullistaminen
1.11.2022 § 67	Jäteastian tyhjennysvälin pidentäminen
1.11.2022 § 68	Jättemaksun kohtuullistaminen

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta merkitsee päätökset tiedoksi ja toteaa, että otto-oikeutta ei käytetä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tilaisuudet ja tiedoksi merkittävät asiat

Elvoi 24.11.2022 § 164

- Merkitään tiedoksi Sari Jussilan ja 125 allekirjoittajan adressi: Jämsä – Halli välisen tieosuuden (6031) perusparannuksen tarve.

Tien kunnossapito kuuluu ELY-keskukselle. Jämsän kaupunki ottaa jätetyn adressin huomioon ELY -keskuksen kanssa käytävissä neuvotteluissa.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Päijänrannan asemakaavan muutos ja rakennuskiellon asettaminen

Elvoi 24.11.2022 § 165
1283/10.02.03/2022

Valmistelija: maankäyttöinsinööri Rainer Nyholm, p. 040 838 0122 ja maankäyttöinsinööri Teijo Taipale, p. 040 752 1901

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Päijänrannan asemakaavan 16.6.2015 § 43 ja se on tullut voimaan 25.9.2015. Kaupunki on tähän mennessä panostanut n. 700 000 euron edestä kaava-alueen toteutukseen. Suurin kustannuserä on ollut Sammallahdentien siirrosta aiheutuneet kulut, lisäksi on kaavoituksesta ja maanhankinnasta aiheutunut kuluja.

Asemakaava-alueella sijaitseva Sammallahdentien vanha tiealue on siirtynyt lain 503/2005 (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä) 91 §:n perusteella kaupungin omistukseen. Kyseistä aluetta koskevan Jämsän kaupungin ja Himos-Päijänne Kiinteistöt Oy:n välisen 3.11.2021 allekirjoitetun tilusvaihtosopimuksen perusteella Jämsän kaupunki omistaa neljä omarantaista tonttia (kortteli 4752, tontit 1-4) ja Himos-Päijänne Kiinteistö Oy omistaa kuusi omarantaista tonttia (kortteli 4752, tontit 5-10). Tonttien lohkomista ja tilusvaihtoa varten on vireillä kiinteistötoimitus, jota Himos-Päijänne Kiinteistöt Oy on vaatinut tehtäväksi. Kaupunki on katsonut, että toimitusta ei ole vielä ollut tarkoituksenmukaista saattaa loppuun, koska maankäyttösopimustilanne koskien Siikaharjuntien kunnallistekniikan toteuttamista on tällä hetkellä epäselvä.

Päijänrannan asemakaava-alueen kunnallistekniikan toteutuksesta on voimassa maankäyttösopimus. Maankäyttösopimuksen allekirjoittajana on ollut yhtiö, joka ei hallitse enää aluetta. Maankäyttösopimuksen allekirjoittamishetkellä kyseinen yhtiö hallitsi aluetta kiinteistökaupan esisopimusten perusteella, jotka ovat sittemmin purettu tai purkautuneet. Tilalle on perustettu toinen yhtiö, jonka nimiin on ostettu määräala ja tehty yksityisen maanomistajan kanssa esisopimus, joka mahdollistaa hallinnan saamisen yksityisen omistamiin alueisiin Päijänrannassa.

Jämsän kaupunki on syksyllä 2022 laatinut maankäyttösopimusluonnoksen, joka koskee Siikaharjuntien kunnallistekniikan toteuttamista. Uusi maankäyttösopimus korvaisi aikaisemman tehdyn maankäyttösopimuksen kyseisellä alueella. Himos-Päijänne Kiinteistöt Oy ei ole ollut valmis allekirjoittamaan sopimusta vaan on edelleen vaatinut vireillä olevan kiinteistötoimituksen loppuunsaattamista, jolloin Siikaharjuntien alueelle muodostuisi myynti- ja rakentamiskelpoisia kiinteistörekisteriin rekisteröityjä tontteja. Jos tontit

muodostetaan ilman voimassa olevaa pätevää maankäyttösopimusta on mahdollista, että yhtiö myy sieltä valmiita tontteja ja uusi omistaja hakee rakennuslupaa. Tällöin voi syntyä tilanne, että kaupunki on velvollinen omalla kustannuksellaan rakentamaan koko Siikaharjuntien kunnallistekniikan.

Jotta ei pääsisi syntymään sellaista tilannetta, että kaupungille tulisi velvoite rakentaa Päijänrannan asemakaavan toteuttamisen edellyttämä kunnallistekniikka omalla kustannuksellaan, on tarkoituksenmukaista asettaa kaava-alue rakennuskieltoon. Kaava-alueen asettaminen rakennuskieltoon edellyttää asemakaavan muuttamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n mukaan Alueelle, jolle asemakaavan laatiminen tai muuttaminen on vireillä, kunta voi määrätä rakennuskiellon. Rakennuskieltoalueella maisemaa muuttavat toimenpiteet ovat luvanvaraisia siten kuin 128 §:ssä säädetään (toimenpiderajoitus). Rakennuskielto on voimassa enintään kaksi vuotta. Kunta voi kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi pidentää kieltoaikaa kaksi vuotta kerrallaan. Kunnan määräämä rakennuskielto kaava-alueen laajentamiseksi voi kuitenkin kestää enintään kahdeksan vuotta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:n mukaan Asemakaavassa voidaan enintään kolmen vuoden ajaksi kieltää uuden rakennuksen rakentaminen, jos se kaavan toteuttamisen ajoittamiseksi on tarpeen. Kunta saa erityisestä syytä pidentää kieltoaikaa enintään kolme vuotta kerrallaan.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena olisi täydentää voimassa olevan asemakaavan määräyksiä MRL:n 58 § mukaisella rakennuskiellolla. Rakennuskielto voidaan purkaa vaiheittain sitä mukaa kuin saadaan vanhat maankäyttösopimukset korvaavat uudet maankäyttösopimukset ja kunnallistekniikka rakennettua.

Asemakaavamuutoksen suunnittelualue ja samalla rakennuskieltoalue käsittää voimassa olevan Päijänrannan asemakaavan alueen.

Kaavamuutoksen valmistelun ajaksi on syytä asettaa kaava-alue rakennuskieltoon MRL 53 §:n nojalla.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
hallintosääntö 29 § kohta 1 ja 25 § kohta 7)

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta päättää käynnistää Päijänrannan asemakaavan muutoksen ja ehdottaa kaupunginhallitukselle kaava-alueen määräämistä rakennuskieltoon.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite [5] Liitekartta / Päijänrannan asemakaavan muutos ja rakennuskielto

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 153, § 154, § 156, § 157, § 160, § 162, § 163, § 164, § 165

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 155, § 158, § 159, § 161**OIKAISUVAATIMUSOHJEET**

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Jämsän kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Jämsän elinvoimalautakunta.

Kirjaamon yhteystiedot:

Jämsän kaupunki

Paattilantie 2

42100 Jämsä

kirjaamo@jamsa.fi

p. 020 638 2000

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Jämsän kaupungin kirjaamosta.

Pöytäkirja on 29.11.2022 viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaiselle lähetettäviin oikaisuvaatimusohjeisiin merkitään lähettämispäivä:

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, joka on lähetetty

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty